

T.C.
YALOVA BELEDİYESİ

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ
SAĞLIKLI KENTLER AĞI
FAZ IV 2003 - 2007

YALOVA KENT SAĞLIK PROFİLİ

2004 – Yalova / TÜRKİYE

T.C.
YALOVA BELEDİYESİ

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ
SAĞLIKLI KENTLER AĞI
FAZ IV 2003 - 2007

YALOVA KENT SAĞLIK PROFİLİ

2004 – Yalova / TÜRKİYE

Hazırlayanlar
Dr. Metin Sabuncu
Hasan Soygüzel
Gülgönül Bozoğlu

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

1. YALOVA’NIN COĞRAFİ KONUMU

2. NÜFUS

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

3.1. Eğitim ve Öğretim Hizmetlerine Ait Genel Bilgiler

3.2. Mesleki Eğitim ve Öğretim Kuruluşları

3.3. Çıraklık ve Yaygın Eğitim Hizmeti

3.4. Yüksek Öğretim

3.5. Okur-Yazarlık

4. SAĞLIK

4.1 Sağlıklı Kentler Projesi

4.2. Sağlık Profilleri

5. İSTİHDAM

6. BİNA ve KONUTLAR

7- ULAŞIM

8- HABERLEŞME

9- TARIM ve HAYVANCILIK

10. ORMANCILIK

11. TURİZM

11.1. Yalova’da Kültürel Değerler

11.2. Yalova’da Termal Turizm

11.2.1. Sağlık Turizmi

11.2.2. Kaphca Turizmi

11.3. Yalova'da Doğa Turizmi

12. SANAYİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

12.1. Sanayi Üretim Konuları

12.2. Organize Sanayi Bölgeleri

12.2.1. Bilişim İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

12.2.2. Çiçekçilik Organize Sanayi Bölgesi

13. SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

13.1. Sosyo Kültürel Yapının Genel Özellikleri

13.2. Kùltùr Ve Sanatla İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

13.2.1. TUFAG (Turizm, Folklor, Araştırma ve Geliştirme Derneği)

13.2.2. YAFEM (Yalova Folklor Eğitim Merkezi)

13.2.3. Kuzey Kafkas Kùltür Derneği

13.2.4. GÜSAD (Güzel Sanatlar Derneği)

13.2.5. YASAD (Yalova Sanat Tiyatrosu Derneği)

13.3. Kùltür Varlıkları

13.4. Diğer Kùltürel Ve Sanatsal Faaliyetler

14- SPORTİF ALT YAPI

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo – 1 : Yalova İli Arazi Bilgileri

Tablo – 2 : Yalova İli Komşu İl ve İlçelere Uzaklığı

Tablo – 3 : Sayım Yıllarına Göre Nüfusunun Gelişimi (Kişi)

Tablo – 4 : Son Nüfus Sayımına Göre Nüfusun Cinsiyet Dağılımı (Kişi)

Tablo – 5 : Son Nüfus Sayımına Göre Nüfusun Yaşa Göre Dağılımı

Tablo – 6 : Eğitim ve Öğretim Hizmetlerinin Gelişimi

Tablo – 7 : Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumlarına Göre Öğrenci Sayıları

Tablo – 8 : Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumlarına Göre Mezun Öğrenci Sayıları

Tablo - 9 : Yıllar İtibariyle Çıraklık ve Yaygın Eğitim Hizmetlerinin Gelişimi

Tablo – 10 : 2003 Yılı İtibariyle Açılan Kursların Eğitim Konularına Göre Dağılımı

Tablo – 11 : 2003-2004 Eğitim Öğretim Yılı Okul Öncesi Öğrenci Sayıları

Tablo – 12 : Yükseköğretim Programlarına Göre Öğrenci Sayısı

Tablo – 13 :Yükseköğretim Programlarına Göre Mezun Öğrenci Sayıları

Tablo – 14 : Yükseköğretim Kurumları Akademik ve Diğer Personel

Tablo – 15 : Yalova İli Okuma Yazma Bilmeyen Nüfus

Tablo – 16 : Sağlık Hizmetleri Genel Özellikleri

Tablo – 17 : SSK Yaşar Okuyan Bölge Hastanesi Genel Verileri

Tablo – 18 : Çalışan Nüfusun Sektörlere Göre Dağılımı

Tablo – 19 : 2002 Yılı Çalışan Nüfusun Kamu ve Özel Sektörlere Dağılımı

Tablo – 20 : Kamu Çalışanlarının İlçelere ve Statülerine Göre Dağılımı

Tablo – 21: Son Yıl İtibariyle İşsiz Nüfusun Meslek Gruplarına Göre Dağılımı (Kişi)

Tablo – 22 : İşsiz Nüfusun Toplam Nüfusa ve Çalışabilir Nüfusa Oranı

Tablo – 23 : Sigortalı Çalışan İşgücü

Tablo – 24 : Çalışma Hayatında Sendikal Faaliyetler

Tablo – 25 : Her Hangi Bir Sosyal Güvenlik Kurumundan Emekli Aylığı Alanlar

Tablo – 26 : Yalova İli Marmara Depreminde Yıkılan Bina Sayısı

Tablo – 27 : Deprem Kalıcı Konutları Sayısı

Tablo-28 : Yalova İli 1984-2000 Yılı İtibariyle Belediye Sınırları İçinde Bina ve Konut Sayıları

Tablo – 29 : Kullanım Amacına Göre Bina Sayıları

Tablo – 30 : Yalova İli 2000 Yılı İtibariyle Binaların Kat Sayısı

Tablo – 31 : Yalova İli 2000 Yılı Oturduğu Taban Alanı İtibariyle

Tablo – 32 : Yalova İli Karayolları Mevcut Durumu

Tablo – 33 : Devlet ve İl Yolları Üzerinde Seyir ve Taşımlar

Tablo – 34 : 2001 Yılı Trafik Kazalarına İlişkin Genel Veriler

Tablo – 35 : 2002 Yılı Yerleşim Birimlerinin Telefon Durumu

Tablo – 36 : Yıllar İtibariyle Haberleşme Sisteminin Gelişimi

Tablo – 37 : 2000 Yılında Türkiye ve Yalova İlindeki Tarım Arazilerinin Dağılımı (Ha)

Tablo – 38 : 2000 Yılında Türkiye ve Yalova İlindeki Mevcut Hayvan Sayıları (Baş – Adet)

Tablo – 39 : Orman Varlığı ve Kapladığı Alan (Hektar)

Tablo – 40 : Yıllar İtibariyle Gelen Yerli ve Yabancı Turist Sayısı (Kişi) “1000”

Tablo – 41 : Kaphıcalarla İlgili Genel Bilgiler

Tablo – 42 : Turistik Belgeli Tesislere Ait Bilgiler

Tablo – 43 : Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Yatak Kapasiteleri

Tablo – 44 : Sanayi İşletmelerine İlişkin Genel Bilgiler

Tablo – 45 : Başlıca Sanayi Tesisleri

Tablo – 46 Yalova İli 2002 Yılı Kültüre İlişkin Temel Bilgiler

Tablo - 47 : Yalova İli Tarihi ve Kültürel Nitelikli Mimari Yapılar

Tablo – 48 : Yıllık Ortalama Sergi Salonu ve Sanat Galerileri Etkinlikleri

Tablo – 49 : Etkinlik Düzenlenen Önemli Gün ve Haftalar

Tablo – 50 : 2002 Yılı Gençlik ve Spora İlişkin Temel Bilgiler

GİRİŞ

Sağlıklı Kentler Projesi, Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Örgütü tarafından düzenlenen ve yürütülen bir projedir. 1992 yılı Birleşmiş Milletler “Çevre ve Kalkınma Konferansı” sonrasında Dünya Sağlık Örgütü, Yerel Gündem 21 Programlarında belirlenen hedeflere ulaşmak için gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki kentleri “Sürdürülebilir Kalkınma” programları ile eşgüdümlü olarak uluslararası iş birliğine davet etmektedir. Programın ana hedefi kentsel sağlık sorunlarına ayrıntılı bir politika ve planlama çözümü sunmasıdır.

Sağlıklı bir kent, amaç olarak yerel politikacılar arasında **“Herkes İçin Sağlık”** programına desteği güçlendirmek, sağlıklı toplum politikasına yeni modeller geliştirmeyi teşvik etmektir.

Sağlıklı Kentler Projesi, I. Faz 1987-1992 döneminde 35 kentin Sağlıklı Kentler Ağı’na üye olması ile başlamıştır. Dönemin ana teması: **“Sağlıklı bir kent için değişiklik yaratacak yapılanmaya gitmek”** olarak belirlenmiştir. II. Faz, 1993-1997 yılları arasında 13 tanesi birinci faza dahil olmayan 39 kentin katılımıyla tamamlanmıştır. Bu dönemde ana tema: **“Sağlıklı halk politikaları ve kapsamlı kent sağlık politikalarının oluşturulması”** dır.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından oluşturulan uluslararası ağlar, toplum sağlığını **“Herkes İçin Sağlık”** ilkesi doğrultusunda geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmaktadır. Projenin üçüncü dönemi 1998-2002 yılları arasını kapsamaktadır.

Yalova III. Fazda projeye dahil olmuş ve 2002 yılında Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Ağına 47. üye olarak katılmıştır. Proje, Yalova Kent Konseyi ile Yerel Gündem 21 yapısı içerisine entegre edilmiştir. Bu dönemde kent sağlık planı doğrultusunda kadın, gençlik, emekli, engelli ve çocuk meclisleri kurularak; insanların bilinç düzeyinin yükseltilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

III. Fazda Kent Sağlık Profilleri ve Kent Sağlık Planı hazırlanarak; planın kısa ve orta vadeli hedeflerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Tüm profiller ve kent sağlık planı Yerel Gündem 21 ilkelerine uygun olarak katılımcı bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

Yalova, hazırladığı yeni Kent Sağlık Profili ve Kant Sağlık Planı ile Sağlıklı Şehirler Ağı IV. Faza katılma iradesini pekiştirmektedir. Bu kez, profillerin hazırlanmasında sağlığı etkileyen tüm faktörlere olabildiğince yer verilmeye çalışılmıştır. Profillerin hazırlanmasında, Yalova Yerel Gündem Genel Sekreterliğince hazırlanan Yalova Mevcut Durum Raporu ana kaynak olarak kullanılmıştır.

IV. Fazda ana tema olarak belirlenen **“Sağlıklı Yaşlanma”**, nüfusunun % 20’ye yakını emeklilerden oluşan Yalova için oldukça anlamlı bir çalışma alanıdır. İstanbul, Kocaeli ve Bursa gibi büyük metropollerin tam kesişme noktasında bulunan Yalova, sağlıklı yaşlanmayı olumsuz etkileyen faktörlerin minum düzeyde seyrettiği bir kent olarak öne çıkmaktadır.

1. YALOVA'NIN COĞRAFI KONUMU

Yalova, Türkiye'nin kuzeybatısında, Marmara Bölgesi'nin güneydoğu kesiminde yer almaktadır. İlin kuzeyinde ve batısında Marmara Denizi, doğusunda Kocaeli, güneyinde Bursa (Orhangazi-Gemlik) ve Gemlik körfezi yer almaktadır.

Yalova 39-40 Kuzey enlemi, 29-61 Doğu boylamları arasında, denizden yüksekliği 2 metre, en yüksek noktası 926 metredir. 847 km²'lik alanı ile ülke yüzölçümünün %0.11'lik bölümünü kaplamaktadır.

Yalova doğu kıyılarındaki düzlükler dışında, dağlık bir araziye sahiptir. Bölgenin güneyi; batıdan doğuya doğru İzmit- Sapanca arasında Kocaeli Sıradağları ile birleşen Samanlı Dağlarıyla kaplanmış durumdadır. Birçok tepelerin bulunduğu bu dağlık arazide en yüksek tepe (926m.) Beşpınar tepesidir.

Yalova ilinin kuzeyinden güneybatısına kadar olan sınırları Marmara Denizi ile çevrilmiştir. Kıyılar girintili çıkıntılı bir özellik göstermez.

İlin bitki örtüsünü makiler ve ormanlar oluşturmaktadır. Samanlı dağlarının kuzey ve güneyinde vadi içlerinde bulunan makiler, bu kütlenin etekleri boyunca kesintili şeritler ve parçalar halinde bulunurlar.

Yalova'nın güneyindeki dik yamaçlar tümüyle gür bir orman örtüsü ile kaplıdır. Ormanlar ilin yaklaşık %5'ini kaplar. Ormanlık alanlarda genellikle kayın, meşe, gürgen, kızılcık, kestane ve ıhlamur ağaçları görülür.

Marmara bölgesinin doğusunda yer alan Yalova ilinin iklimi, Makro-klima tipi olarak; Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasında bir geçiş niteliği taşır. Yalova iklimi, kimi dönemlerde karasal iklim özelliklerini yansıtmaktadır. Yalova bölgesinde kuzeyden ve güneyden gelenlerle, sakin nitelikli olmak üzere başlıca üç tür hava akımı egemendir. İlde yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve bol yağışlıdır.

İl bugünkü idari bölünüşe göre merkez ilçeye birlikte altı ilçeden oluşmaktadır. İlçeler; Altınova, Armutlu, Çınarcık, Çiftlikköy ve Termal'dir.

Yalova’da merkez ve 5 ilçe belediyesi ile birlikte toplam 15 belediye bulunmaktadır. Merkez ilçede 1 (Kadıköy), Altınova’da 3 (Kaytazdere, Subaşı ve Tavşanlı), Çınarcık’ta 4 (Koruköy, Esenköy, Teşvikiye ve Kocadere) ve Çiftlikköy’de 1 (Taşköprü) belde belediyesi bulunmaktadır.

Yalova’nın, ilçeleri, beldeleri ve köyleri ile birlikte toplam nüfusu 1997 Genel Nüfus Tespitine göre 162. 190’dır. 2000 yılı nüfus sayımına göre ise 168. 593 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo – 1 : Yalova İli Arazi Bilgileri

ARAZİNİN CİNSİ	BÜYÜKLÜĞÜ (DEKAR)	YÜZDESİ
Tarım arazisi	255.804	26
Orman ve Fundalık	468.090	55
Çayır-Mera	7.944	1
Yerleşim Alanı	106.204	17
Diğer Alanlar	8.959	1
TOPLAM	847.000	100

Kaynak : İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

Yerleşim biriminin kuzeyinde İstanbul İli bulunmakta olup, bu sınır 24 mil uzunluğunda Marmara Denizi’dir. Güneyinde Bursa İli Orhangazi İlçesi, batısında Bursa İli Gemlik İlçesi, doğusunda Kocaeli ili Karamürsel ilçesi yer almakta olup, merkez ilçe dahil 6 ilçesi, 9 Beldesi ve 44 köyü vardır.

TÜRKİYE HARİTASINDA YALOVA'NIN YERİ

77

YALOV@

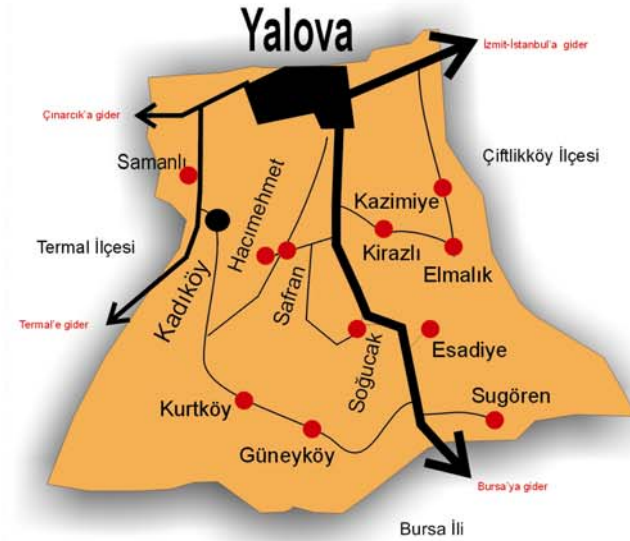
Harita – 1

Yalova İli ve Merkez İlçenin Konumu

Merkez İlçe

Kullanım Klavuzu
LEGEND

İl Merkezi.....	
İlçe Merkezi.....	
Belde.....	
Köy.....	
Devlet Yolu.....	
İl Yolu.....	
Asfalt Köy Yolu.....	
İl Sınırı.....	

Harita – 2

Yalova İli Çevre İllere Uzaklığı

Kullanım Kılavuzu LEGEND	
İl Merkezi.....	
İlçe Merkezi.....	
Devlet Yolu.....	
Çok şeritli yol ve otoyol.....	
Hızlı Feribot.....	
Feribot.....	
Deniz yolu (yolcu).....	
Hava limanı.....	

KARAYOLU İLE

Yalova - Bursa.....69 km
Yalova - İstanbul.....176 km
Yalova - İzmit.....65 km
Yalova - Ankara.....407 km
Yalova - İzmir.....392 km

Yalova - Sakarya.....102 km
Yalova - Edirne.....404 km
Yalova - Tekirdağ.....308 km
Yalova - Çanakkale 337 km.
Yalova - Bilecik.....126 km

DENİZYOLU İLE

Yalova - Yenikapı (Hızlı Feribot) 60 dakika
Yalova - Kartal (Deniz Otobüsü) 30 dakika
Topçular - Eskişehir (Feribot) 40 dakika
Yalova - Sirkeci (Yolcu Vapuru) 130 -150 dak.
Yalova - Kartal (Yolcu Vapuru) 70 dakika

Yalova İl Merkezinin komşu yerleşimlere uzaklığı aşağıda verilmiştir.

Tablo – 2 : Yalova İli Komşu İl ve İlçelere Uzaklığı

İL ve İLÇELER	MESAFE (KM)
İstanbul	176
Kocaeli	65
Bursa	69
Orhangazi	24
Karamürsel	32

Kaynak : İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

2. NÜFUS

Yalova ilinin nüfus artış hızı 1990- 1997 yılları arasında yaklaşık 2 kat artış göstermiş, bu tarihler arasında 113.417 olan genel nüfus 7 yıllık bir sürede 163.916 kişiye yükselmiştir. Bu artışta en önemli neden İlin 1995 yılında İlçe statüsünden İl statüsüne geçmiş olmasıdır. Nüfus artış hızı 18 Ağustos 1999 tarihinde meydana gelen deprem ile birlikte durma noktasına gelmiş, depremin hemen sonrasında bir miktar azalma olmuşsa da 2000 yılında ilin iskan sorununa sağlanan geçici çözümler ile nüfusta yeniden artış trendi gözlemlenmiştir. Ancak bu artış miktarı deprem öncesi oranlarının çok gerisinde kalmıştır.

Tablo – 3 : Sayım Yıllarına Göre Nüfusunun Gelişimi (Kişi)

	1985	1990	1997	2000
Şehir Nüfusu	74.185	87.032	109.750	98.661
Köy Nüfusu	36.458	48.089	52.440	69.932
Toplam Nüfus	110.643	135.121	162.190	168.593

Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı

Yalova nüfusu cinsiyet bakımından incelendiğinde; şehir merkezinde kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olduğu, ancak köylerde dengenin erkek nüfus lehinde değiştiği ve toplam erkek nüfusun toplam kadın nüfustan fazla olduğu görülmektedir.

Tablo – 4 : Son Nüfus Sayımına Göre Nüfusun Cinsiyet Dağılımı (Kişi)

ŞEHİR			KÖY			TOPLAM		
Kadın	Erkek	Topları	Kadın	Erkek	Topları	Kadın	Erkek	Toplam
49.922	48.739	98.661	31.104	38.828	69.932	79.843	88.750	168.593

Kaynak : Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı

Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde ise; nüfusun % 50’den fazlasının 10-39 yaş arasında yer aldığı görülmektedir.

Tablo – 5 : Son Nüfus Sayımına Göre Nüfusun Yaşa Göre Dağılımı

0-09	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-85+	Bilinmeyen
25.690	30.972	31.578	26.711	21.609	14.102	10.999	5.464	1.431	37
TOPLAM NÜFUS						168.593			

Kaynak : İl Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

3.1. Eğitim ve Öğretim Hizmetlerine Ait Genel Bilgiler

Yalova ili genel özellikleri itibariyle, eğitim ve kültür seviyesi yüksek bir nüfusa sahip bulunmaktadır. Yalova, eğitim-öğretim araçları ve imkanları bakımından gelişmiş durumdadır.

Tablo – 6 : Eğitim ve Öğretim Hizmetlerinin Gelişimi

	1999	2000	2001	2002	2003
1-Okul Sayısı (adet)	61	73	75	78	84
-İlköğretim	47	59	59	60	65
-Ortaöğretim	13	13	15	17	18
-Yükseköğretim	1	1	1	1	1
2-Öğrenci Sayısı (kişi)	28413	29302	29852	31815	33771
-İlköğretim	22885	23006	22739	23318	24103
-Ortaöğretim	5220	5941	6664	7424	7998
-Yükseköğretim	308	355	449	1073	1670
3-Mezun Öğrenci Sayısı	4105	3840	4306	4352	4482
-İlköğretim	2312	2105	2376	2690	2886
-Ortaöğretim	1727	1525	1729	1370	1590
-Yükseköğretim	66	210	201	292	-

Kaynak : Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Yıllar itibariyle eğitim ve öğretim hizmetlerinin gelişimine bakıldığında, 1999’da yaşanan Marmara Depremi sonrasında özellikle ilköğretim okulu sayısında artış olduğu görülmektedir. Toplam Nüfusun yaklaşık %35’lik bölümü ise; ilk, orta ve yüksek öğretim kurumlarında eğitim ve öğretimlerine devam etmektedir.

3.2. Mesleki Eğitim ve Öğretim Kuruluşları

İl’de, 4’ü Çok Programlı Lise olmak üzere toplam 11 adet Meslek Lisesi bulunmakta ve orta öğretimde bulunan toplam öğrencilerin % 45’i Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumları’nda okumaktadır.

Tablo – 7 : Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumlarına Göre Öğrenci Sayıları

Meslek Eğitim ve Öğretim Kurumunun Adı	1999	2000	2001	2002	2003
Armutlu ÇPL	-	-	-	32	87
Altınova ÇPL	104	105	208	240	275
Çiftlikköy ÇPL	282	247	189	195	178
Çiftlikköy Aksa Meslek Lisesi	392	404	312	326	356
Çınarcık ÇPL	157	166	178	342	380
Çınarcık Teşvikeye ÇPL	-	-	-	153	116
Merk. Endüstri Meslek Lisesi	742	802	812	904	887
İmam Hatip Lisesi	294	169	151	150	172
Süs Bitkileri Meslek Lisesi	15	40	59	84	95
Ticaret Meslek Lisesi	566	642	566	605	635
Anadolu Otel. ve Tur. M. L .	-	-	-	80	138
Kız Meslek Lisesi	229	228	347	478	566
TOPLAM	2781	2803	2822	3589	3875

Kaynak : Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Mesleki eğitim ve öğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin her yıl yaklaşık % 25'i mezun olmaktadır. Ancak 1999 yılı sonrasında mezun olan öğrenci sayıları değerlendirildiğinde mesleki eğitim kurumlarının önceki yıllara oranla daha az tercih edildiği görülmektedir. Bunun nedeni ise; eğitim sistemimizde yapılan son düzenlemeler nedeniyle mesleki eğitim kurumlarından mezun olan öğrencilerin yüksek öğretim kurumlarına devam olanağının daha düşük olmasıdır.

Tablo – 8 : Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumlarına Göre Mezun Öğrenci Sayıları

MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM KURUMUNUN ADI	1999	2000	2001	2002	2003
Altınova ÇPL	27	34	15	35	53
Çiftlikköy ÇPL	123	83	49	71	44
Çiftlikköy Aksa Meslek Lisesi	95	87	120	68	67
Çınarcık ÇPL	42	28	29	51	107
Merkez Endüstri Meslek Lisesi	220	175	212	167	187
İmam-hatip Lisesi	200	59	81	60	16
Süs Bitkileri Meslek Lisesi	10	5	7	-	11
Ticaret Meslek Lisesi	105	136	108	160	153
Kız Meslek Lisesi	131	84	46	46	67
TOPLAM	953	691	667	658	705

Kaynak : Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü

3.3. Çıraklık ve Yaygın Eğitim Hizmeti

Yalova İli; çıraklık ve yaygın eğitim hizmetleri bakımından gelişmiş durumdadır. Kentte, çıraklık ve yaygın eğitim hizmetleri İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Çıraklık ve Mesleki Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Tablo - 9 : Yıllar İtibariyle Çıraklık ve Yaygın Eğitim Hizmetlerinin Gelişimi

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Açılan Kurs sayısı (adet)	-	2	6	1	106	78
Katılan Öğrenci Sayısı	-	49	718	15	2718	1446
Mezun Öğrenci Sayısı	-	42	674	12	2718	1446

Kaynak : Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Tablo – 10 : 2003 Yılı İtibariyle Açılan Kursların Eğitim Konularına Göre Dağılımı

Açılan Kurs Adı	Sayı (adet)	Öğrenci Sayısı (kişi)
1-Bilgisayar Operatörlüğü	18	124
2-1.Kademe Okuma-yazma	12	292
3-Güzel Konuşma-yazma	1	28
4-İngilizce	3	57
5-Çinicilik	2	43
6- Ahşap Boyama	3	51
7- Kumaş Boyama	3	48
8-Giyim	7	144
9-Makine Nakışları	4	80
10-Kırk Yama	3	59
11-Halk Oyunları	5	105
12-Kalorifer Ateşçiliği	1	32
13-2.Kademe Okuma-yazma	2	20
14-El Sanatları	2	32
15-Kuaförlük	1	25
16-Temel ve Tekamül Moda Tas.	2	32
17-Bilgisayarlı Muhasebe	1	19
18-Kadınlara Meslek Edindirme	2	50
19-Motorlu Taşıt Sürücüleri K	1	49

20-Üniversiteye Hazırlık	1	79
21-İtalyanca	1	24
22-Pasta, Bisküvi ve Tatlı Yapımı	1	19
23-Aerobik	1	21
24-Türk İşaret Dili	1	13
TOPLAM	78	1446

Kaynak : Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü

2002 yılında yaygın eğitim hizmetlerinde çok önemli artış olduğu görülmektedir. Bu artışı sağlayan en önemli eğitim hizmeti Bilgisayar Operatörlüğü Kursu'dur. T.C. Başbakanlık e-Türkiye Projesi çerçevesinde yürütülen e-Yalov@ Projesi çalışmaları dolayısıyla kentte Bilgisayar kullanımının yaygınlaştırılması en önemli hedeflerden biri olmuştur.

Yalova'da okul öncesi eğitim ve öğretim hizmetleri de gelişmiş düzeydedir. İl genel çağ nüfusuna göre okul öncesi öğrenci sayısı oranı % 47'dir.

Tablo – 11 : 2003-2004 Eğitim Öğretim Yılı Okul Öncesi Öğrenci Sayıları

İLÇE ADI	Anaokulu Sayısı	Öğrenci Sayısı	İ.Ö.O . Bünyesinde Okul Sayısı	İ.Ö.O Bünyesinde Öğrenci Sayısı
Merkez	2	93	28	714
Termal	-	-	4	43
Çınarcık	1	64	6	83
Çiftlikköy	-	-	8	164
Altınova	1	74	7	90
Armutlu	-	-	3	59
TOPLAM	4	231	56	1153

Kaynak : Yalova İl Milli Eğitim Müdürlüğü

3.4. Yüksek Öğretim

Yalova’da bulunan tek yüksek öğretim kurumu Uludağ Üniversitesi’ne bağlı bulunan ve 1997 yılında öğretime başlayan Yalova Meslek Yüksekokulu’dur. Meslek Yüksekokulu’nda halihazırda; Denizcilik Programları Bölümü, Teknik Programlar Bölümü ve İktisadi ve İdari Programlar Bölümü olmak toplam 3 Bölüm ve bunlara bağlı 9 Programda yükseköğretim programları yürütülmektedir. Ancak kısa vadede Meslek Yüksekokulu’na yeni bölüm ve programlar açılması planlanmaktadır. Bunun yanında kentte uzun vadede üniversite kurulması ile ilgili bir irade mevcuttur. Bu kentsel irade 1997 yılında gerçekleştirilen Yalova Kongresi’nde ortaya konmuştur. Üniversite kuruluşu ile ilgili alt yapı hazırlık çalışmaları Uludağ Üniversitesi bünyesinde yürütülmektedir. Bu çerçevede 2003-2004 Eğitim-Öğretim yılında Uludağ Üniversitesi tarafından Teknik Eğitim Fakültesi ve takip eden dönemde ise Denizcilik Yüksekokulu açılması kararlaştırılmıştır.

Tablo – 12 : Yükseköğretim Programlarına Göre Öğrenci Sayısı

YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMININ ADI	Yi – 3 (1999)	Yi – 2 (2000)	Yi – 1 (2001)	Yi – 1 (2002)
Denizcilik Programları Bölümü				
Deniz Liman İşletme Programı	49	52	55	141
Güverte Programı	47	52	56	155
Yatçılık ve Yat İşletmeciliği	-	-	-	26
Teknik Programlar Bölümü				
Seracılık ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Prog.	44	64	58	104
İklimlendirme – Soğutma Programı	61	67	66	160
Bilgisayar ve Enformasyon Sistemleri Prog.	-	-	30	71
Bilgisayar Programcılığı Programı	-	-	31	110
Tekstil Programı	51	51	62	150
Elektrik	-	-	-	40
Kimya	-	-	-	40
Hazır Giyim	-	-	-	38

Makine	-	-	-	38
İktisadi ve İdari Programlar Bölümü				
Turizm ve Otelcilik Programı	56	69	60	137
Bilgisayarlı Muhasebe ve Vergi Uygulama Programı	-	-	-	-
TOPLAM	308	355	449	1073

Kaynak : U.Ü. Yalova Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü

Yüksekokul, İlin ekonomik ve ticari potansiyeline uygun bölümleri ile ara insan gücünün yetiştirilmesine yönelik programlar uygulamaktadır. 2001-2002 yılında eğitim öğretime başlamış olan; Bilgisayar ve Enformasyon Sistemleri Programı, Bilgisayar Programcılığı Programı, Bilgisayarlı Muhasebe ve Vergi Uygulama Programı ve 2002-2003 akademik yılında 4702 sayılı yasa kapsamında açılmış bulunan Elektrik Programı, Kimya Programı, Hazır Giyim Programı, Makine Programı'ndan mezun öğrenci bulunmamaktadır.

Tablo – 13 :Yükseköğretim Programlarına Göre Mezun Öğrenci Sayıları

YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMININ ADI	Yi – 5 (1997)	Yi – 4 (1998)	Yi – 3 (1999)	Yi – 2 (2000)	Yi – 1 (2001)	Yi – 1 (2002)
Denizcilik Programları Bölümü						
Deniz Liman İşletme Programı	-	-	8	26	25	53
Güverte Programı	-	-	1	25	27	54
Yatçılık ve Yat İşletmeciliği	-	-	-	-	-	-
Teknik Programlar Bölümü						
Seracılık ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Prog.	9	10	11	39	27	34
İklimlendirme – Soğutma Programı	12	6	18	55	37	46
Bilgisayar ve Enformasyon Sistemleri Prog.	-	-	-	-	-	-
Bilgisayar Programcılığı Programı	-	-	-	-	-	-
Tekstil Programı	-	-	13	24	44	47
Elektrik	-	-	-	-	-	-
Kimya	-	-	-	-	-	-
Hazır Giyim	-	-	-	-	-	-

Makine	-	-	-	-	-	-
İktisadi ve İdari Programlar Bölümü						
Turizm ve Otelcilik Programı	10	17	15	41	41	58
Bilgisayarlı Muh. ve Vergi Uy. Prog.	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	31	33	66	210	201	292

Kaynak : Yalova Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü

Yalova Meslek Yüksekokulu sınırlı bir akademik kadro ile eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmeye çalışmaktadır. Bazı programlarda öğretim elemanı ihtiyacı dışarıdan gelen hocalarla karşılanmaya çalışılmaktadır.

Tablo – 14 : Yükseköğretim Kurumları Akademik ve Diğer Personel

Görevi	Statüsü	Akademik Unvan	Adedi
Müdür	Öğretim Üyesi.	Prof. Dr	1
Kadrolu Akademik Personel	Öğretim Görevlisi	Dr.	1
	Öğretim Görevlisi		7
	Öğretim Görevlisi		1
Yüksekokulumuza Uludağ Üniversitesinden Geçici Görevlendirilen Akademik Personel	Okutman		1
	Misafir Öğretim Üyesi		2
M.Y.O. Dışından Akademik Personel	Misafir Öğretim Görevlisi		47
	Misafir Okutman		5
			16
İdari Personel			80
TOPLAM			

Kaynak : Yalova Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü

2002-2003 Öğretim yılında uygulamaya konan, “Meslek Yüksek Okullarına Sınavsız Geçiş Sistemi”nden dolayı, Kente dışarıdan gelen öğrenci sayısında önemli bir düşüş meydana gelmiş ve Meslek Yüksekokulu’nun; kente kazandırdığı ekonomik katma değer önceki yıllara oranla azalmıştır. Ancak Meslek Yüksekokulu’nun Yalova’nın sosyal, kültürel ve eğitsel gelişimine olan katkıları artarak devam etmektedir.

3.5. Okur-Yazarlık

2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı verilerine göre Yalova İli genel nüfusunun yaklaşık %7'inin okuma yazma bilmediği görülmektedir. Bu çerçevede, Ülkemizin çeşitli yörelerinden Yalova'ya yoğun göç yaşandığı; yaşanan göçün ise bu oranı artırdığı söylenebilir. Okuma yazma bilmeyenlerle ilgili olarak göze çarpan önemli ikinci husus ise okuma yazma bilmeyen nüfusun % 80'inin kadınlardan oluşmasıdır.

Tablo – 15 : Yalova İli Okuma Yazma Bilmeyen Nüfus

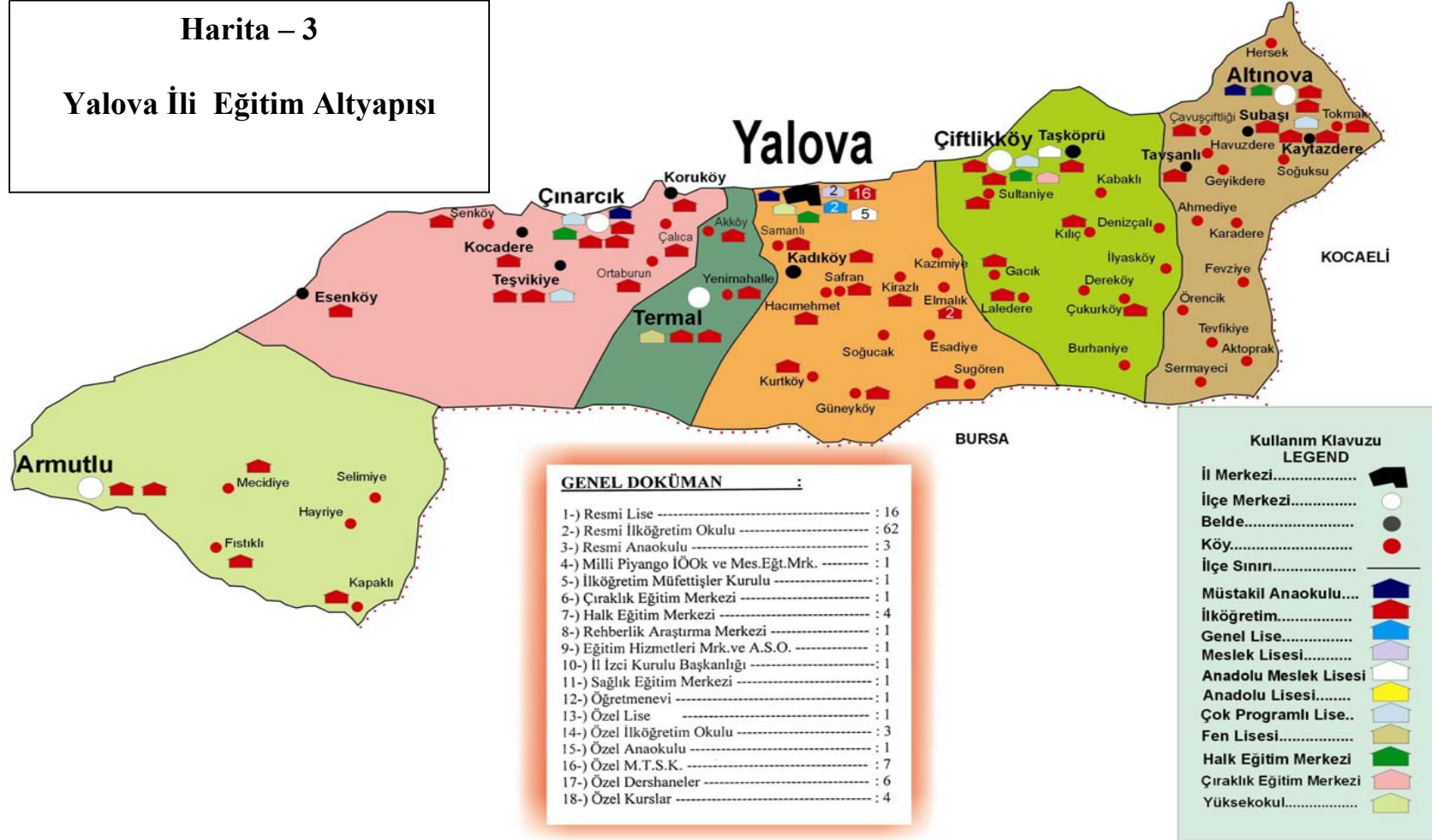
	OKUR YAZAR OLAN		OKUR YAZAR OLMAYAN	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
TOPLAM	78.549	64.400	2.647	8.225
İL MERKEZİ	30.957	28.226	1.032	3.595
ALTINOVA İLÇE MRK.	1.482	1.151	58	190
ARMUTLU İLÇE MRK.	2.093	1.527	61	175
ÇINARCIK İLÇE MRK.	4.019	3.791	110	348
ÇİFTLİKKÖY İLÇE MRK.	4.294	3.961	100	400
TERMAL İLÇE MRK.	1.188	1.036	19	74
KÖYLER TOPLAMI	34.516	24.708	1.267	3.443

Kaynak : T.C. Başbakanlık D.İ.E. 2000 Genel Nüfus Sayımı

Not : 6 Yaşından büyük nüfus esas alınmıştır

Harita – 3

Yalova İli Eğitim Altyapısı

4. SAĞLIK

İlde, Yalova Devlet Hastanesi ve Temmuz 2002’de hizmete giren SSK Yaşar Okuyan Bölge Hastanesi olmak üzere toplam 2 büyük hastane bulunmaktadır. Yalova’da klinik hizmetlerin yanında, sağlığı etkileyen tüm faktörlerle mücadele edilmektedir. Bu çerçevede Kentin kısa, orta ve uzun vadeli sağlık gelişim hedeflerini içeren kent sağlık planı hazırlanmıştır.

Tablo – 16 : Sağlık Hizmetleri Genel Özellikleri

Hastane Sayısı*	2
Sağlık Ocağı Sayısı	24
Sağlık Evi Sayısı	15
Dispanser Sayısı	1
Toplam Yatak Sayısı	125
Yatak Başına Düşen Kişi Sayısı	1.299
Yatak İşgal Oranı (%)	48,82
Toplam Sağlık Personeli Sayısı	628
Hekim Sayısı	145
Hekime Düşen Hasta Sayısı	1.152
Hemşire Sayısı	120
Ebe Sayısı	100
Eczane Sayısı	59
Sağlık Memuru ve Teknisyen	108
Bebek Ölüm Hızı	15,33 (Binde)
Diş Hekimi	10

Kaynak: Yalova Sağlık Müdürlüğü

* SSK Yaşar Okuyan Bölge Hastanesi ile ilgili veriler tabloda yer almamaktadır.

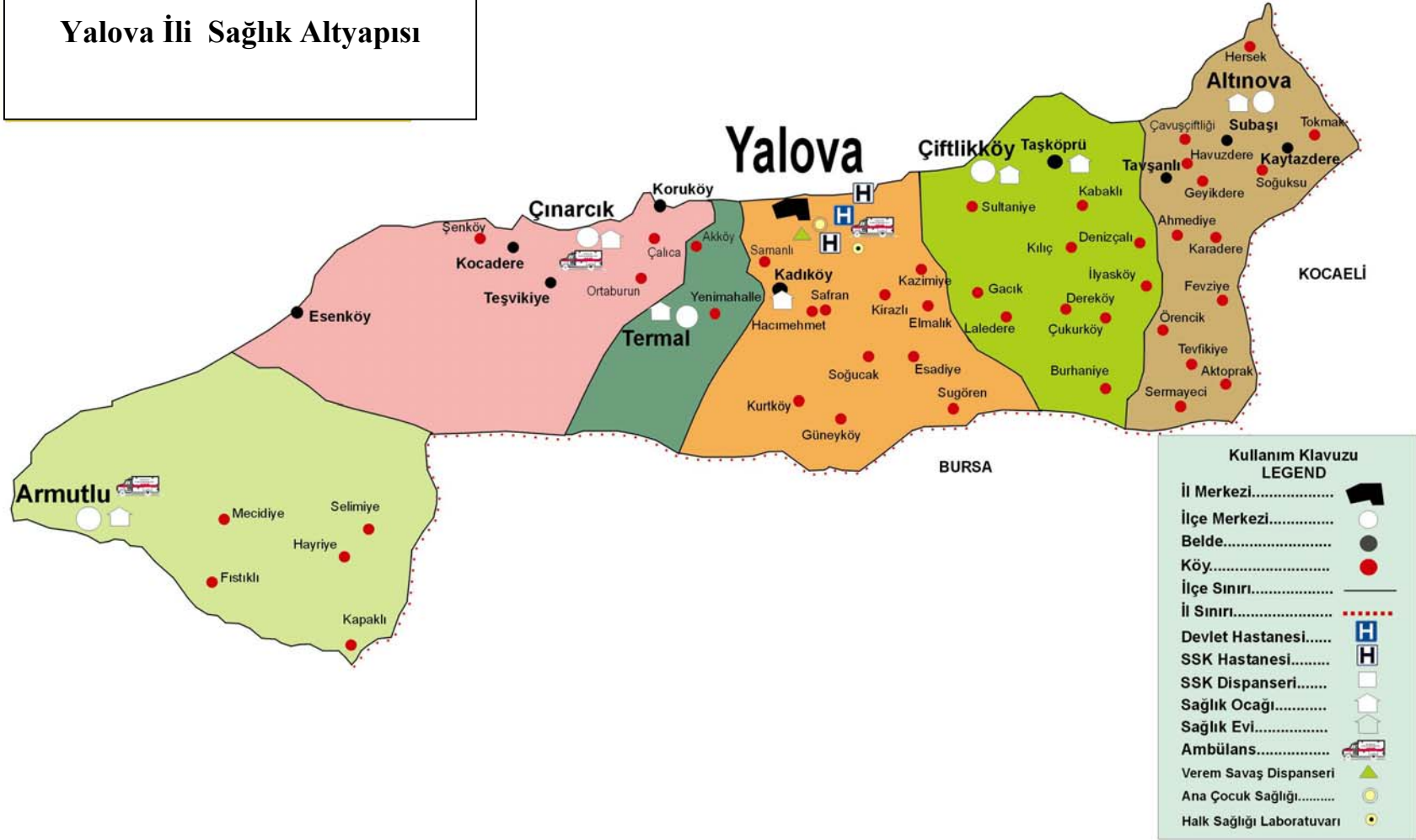
Tablo – 17 : SSK Yaşar Okuyan Bölge Hastanesi Genel Verileri

Dahiliye uzmanı	4	Psikolog	2
Genel Cerrahi Uzmanı	5	Biyolog	3
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı	8	Radyoloji Teknisyeni	24
Kadın Hastalıkları uzmanı	3	Anestezi Teknisyeni	18
K.B.B Uzmanı	4	Diş Protez Teknisyeni	6
Göz Hastalıkları Uzmanı	4	Laborant	33
Üroloji Uzmanı	3	Ebe	32
Ortopedi Uzmanı	3	Hemşire	129
Nöroloji Uzmanı	2	Memur	9
Radyoloji Uzmanı	1	Veznedar	1
Cildiye Uzmanı	3	Daktilograf	1
Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı	2	Teknisyen	3
Biyokimya Uzmanı	2	Aşçı	1
Pataloji Uzmanı	1	Şoför	3
Psikiyatri Uzmanı	1	Hizmetli	18
Beyin Cerrahi Uzmanı	1	İşçi Personel	2
Kardiyoloji Uzmanı	1	Ameliyathane	9
Anestezi Uzmanı	2	Yataklı Koroner Yoğun Bakım Ünitesi	10
Aile Hekim	1	Yataklı Cerrahi Yoğun Bakım ve Reanimasyon Ünitesi	11
Aile Hekim	1	Yataklı Çocuk Yoğun Bakım Ünitesi	4
Pratisyen Tabip	23	Röntgen	1
Diş Tabibi	7	Ultrasonoğrafi	1
Eczacı	14	Tomografi	1
Diyetisyen	3	Biyokimya Laboratuvarı	1
Fizyoterapist	3	Mikrobiyoloji Laboratuvarı	1

Kaynak : SSK Yaşar Okuyan Bölge Hastanesi Başhekimliği

Harita – 4

Yalova İli Sağlık Altyapısı

Yalova, Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Ağı'na üyedir. Kabul dokümanı Dünya Sağlık Örgütü tarafından 30.06.2002 tarihinde imzalanarak Yalova 49. üye olarak ağı dahil edilmiştir. Sağlıklı Şehirler Ağı'nda Türkiye'den Yalova ile birlikte Bursa bulunmakta ve 47 Avrupa şehri ağın içinde bulunmaktadır.

4.1 Sağlıklı Kentler Projesi

Sağlıklı Kentler Projesi, **Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Örgütü (WHO)** tarafından düzenlenen ve yürütülen bir proje olup; projenin amacı kentleri daha sağlıklı ve yaşanabilir bir hale getirmektir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün Sağlıklı Kentler Projesi ve yaklaşımı, kentsel sağlık sorunlarına ayrıntılı bir politika ve planlama ile çözüm getirilmesini hedeflemektedir. Bu yaklaşım; belediyeleri projeyi politik olarak benimseme, kurumsal değişiklikler yapma, ortaklık temelli planlar geliştirme ve somut eylemlere geçme açılarından bağlayıcı niteliktedir. Bu çerçevede Dünya Sağlık Örgütü, sağlık konusunda karşılaşılan sorunlarla ilgili bilgi birikimini şehirlerin hizmetine sunmaktadır.

Proje kapsamında hazırlanan “**Sağlık Göstergeleri**”; sağlık hizmetleri, çevre ve sosyo-ekonomik alanlarda varolan durumu saptayan ölçüm ve değerlendirmelerdir. **Profiller** ise bunların daha ayrıntılı ve yorumlanmış biçimleridir. **Sağlık Planı** ise kentin kısa, orta ve uzun vadede sağlık konusunda yapacaklarının bir sunumudur.

Yalova Sağlık Planında kısa dönem hedef ve stratejilerin yanısıra Sağlık, Çevre, Sosyal Destek, Çocuk Sağlığı, Eğitim, Güvenlik, Sigaraya Karşı Savaş, Şehir Planlaması ve Göç, Konut, Ulaşım ve Ekonomi ve İstihdam konularında orta ve uzun dönemde saptanan hedef ve stratejiler bulunmaktadır.

Göstergeler, Profiller ve Sağlık Planı yurt dışındaki toplantılarda sunuldu. Bu arada Sağlıklı Kentler Projesi kurulmakta olan **Yalova Kent Konseyi-Yerel Gündem 21** yapısına entegre edildi ve Yalova Uğur Mumcu Kültür binasında bulunan Yerel Gündem 21 Evinde bir çalışma odasına sahip oldu. Kurulan Yalova Sağlıklı Kentler Proje Ofisi WHO ile yurtdışı ilişkilerini sürdürmenin yanısıra Sağlık Planında belirtilen konularda çalışmalarını yürütmektedir.

4.2. Sağlık Profilleri

Sağlık profillerine bakıldığında, Yalova'daki ölüm olaylarının en yaygın nedenlerinin önlenabilir ve kontrol edilebilir nedenler olduğu görülmektedir. Kaba ölüm hızlarına baktığımızda ise Türkiye verilerinin altında olduğunu görüyoruz. 1999 yılında kaba ölüm oranı verilerinin yüksek olması 17 Ağustos 1999 yılında yaşadığımız depremdir. 2000 yılı ölüm sebeplerine baktığımızda kardiovasküler hastalıklar, solunum sistemi hastalıkları ve diabetes mellitus olduğunu görüyoruz.

Sağlık hizmetlerine duyulan ihtiyaç bakımından toplumun en öncelikli kesimini oluşturan kadın, anne ve çocukların sağlık düzeyini yükseltmek, üreme sağlığı hizmetleri bütünü içerisinde ailelere aile planlaması hizmetlerini ve diğer sağlık kuruluşlarıyla iş birliği içinde diğer ana çocuk sağlığı hizmetlerinin sunumunun koruyucu sağlık hizmetleri ilkelerine uygun şekilde gerçekleştirmek üzere 1997 yılında çıkarılan bir yönetmelik ile ana çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezleri kurulmuştur. Yönetmeliğe göre il merkezlerinde her 100.000 nüfusa bir adet, ilçelerde en az 30.000 nüfusa bir adet merkez kurulur. Bu nedenle sadece il merkezimizde bir Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi kurulmuştur. Yine yönetmeliğe göre Bakanlık tarafından belirlenen standartlara göre yeterli malzeme, araç- gereç, personel ve uygun bina temin edilmeden yeni merkezler açılmaz. Doktor, ebe, memur, hizmetli kadrosunun eksikliğine, kendisine ait binasının olmamasına ve zaman zaman malzeme eksikliği yaşanmasına rağmen ana çocuk sağlığı ve aile planlaması hizmetlerinin halkımıza ulaştırılması amacıyla Kazım Karabekir Mahallesi'nde eldeki imkanlarla bir merkez kurulmuştur. Mevcut binanın yetersiz ve merkezden uzak olması nedeniyle, halkın hizmete ulaşımı zor olmakta ve hizmet kalitesinin istenilen düzeye ulaşmasını engellemektedir. Ana çocuk sağlığı ve aile planlaması hizmetleri bütün mahallelere eşit düzeyde götürülmeye çalışılmışsa da mevcut koşullara bağlı olarak bu hizmetler sağlık ocaklarımızın imkanları dahilinde götürülmüştür.

5. İSTİHDAM

Toplam çalışan nüfusun sektörlere göre dağılımı incelendiğinde; çalışanların büyük bölümünün imalat sanayi işlerinde çalıştığı görülmektedir. İkinci sırayı ise hizmetler sektörü almaktadır. Tarımda da yoğun bir nüfus bulunmakta ancak bu nüfus aile işçisi olarak ve sosyal güvenceden yoksun olarak çalışmaktadır.

Tablo – 18 : Çalışan Nüfusun Sektörlere Göre Dağılımı

Ziraat, Ormancılık, Avcılık, Balıkçılık	Ücretli	934
	İşveren	127
	Kendi Hesabına	9.529
	Ücretsiz Aile İşçisi	17.437
	Bilinmeyen	0
	Toplam	28.027
Madencilik ve Taşocaklığı	Ücretli	93
	İşveren	13
	Kendi Hesabına	2
	Ücretsiz Aile İşçisi	1
	Bilinmeyen	0
	Toplam	109
İmalat Sanayii	Ücretli	8.138
	İşveren	430
	Kendi Hesabına	761
	Ücretsiz Aile İşçisi	239
	Bilinmeyen	0
	Toplam	9.568
Elektrik, Gaz, Su	Ücretli	300
	İşveren	1
	Kendi Hesabına	2
	Ücretsiz Aile İşçisi	0
	Bilinmeyen	0
	Toplam	303
İnşaat ve Bayındırlık İşleri	Ücretli	8.525

	İşveren	199
	Kendi Hesabına	598
	Ücretsiz Aile İşçisi	120
	Bilinmeyen	0
	Toplam	9.442
	Ücretli	4.295
Toptan ve Perakende Tic. Lokanta ve Oteller	İşveren	795
	Kendi Hesabına	2.199
	Ücretsiz Aile İşçisi	580
	Bilinmeyen	0
	Toplam	7.869
	Ücretli	1.634
Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama	İşveren	69
	Kendi Hesabına	848
	Ücretsiz Aile İşçisi	105
	Bilinmeyen	0
	Toplam	2.656
	Ücretli	1.906
Mali Kur. Sigorta Taşınmaz Mallara Ait İşler ve Kurumlar Yard. İş Hizmetleri	İşveren	157
	Kendi Hesabına	294
	Ücretsiz Aile İşçisi	54
	Bilinmeyen	0
	Toplam	2.411
	Ücretli	11.447
Toplum Hiz. Sosyal ve Kişisel Hizmetler	İşveren	194
	Kendi Hesabına	563
	Ücretsiz Aile İşçisi	144
	Bilinmeyen	2
	Toplam	12.350
	Ücretli	51
İyi Tanımlanmamış Faaliyetler	İşveren	1
	Kendi Hesabına	7
	Ücretsiz Aile İşçisi	4
	Ücretli	

	Bilinmeyen	2
	Toplam	65
Bilinmeyen	Ücretli	
	İşveren	
	Kendi Hesabına	
	Ücretsiz Aile İşçisi	
	Bilinmeyen	
	Toplam	
Toplam	Ücretli	37.323
	İşveren	1.986
	Kendi Hesabına	14.803
	Ücretsiz Aile İşçisi	18.684
	Bilinmeyen	4
	Toplam	72.800

Kaynak : Başbakanlık D.İ.E. 2000 Genel Nüfus Sayımı

Çalışan toplam nüfusun yaklaşık % 15'i kamu sektöründe, % 85'ise özel sektör işletmelerinde çalışmaktadır

Tablo – 19 : 2002 Yılı Çalışan Nüfusun Kamu ve Özel Sektörlere Dağılımı

Kamu	6335
Özel	36788
Toplam	43123

Kaynak: Yalova İş Kurumu Müdürlüğü

Tablo – 20 : Kamu Çalışanlarının İlçelere ve Statülerine Göre Dağılımı

İLÇE	MEMUR	SÖZLEŞMELİ	DAİMİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ
MERKEZ	3029	176	485	87
ALTINOVA	251	18	64	9
ARMUTLU	109	6	15	2

ÇINARCIK	281	18	39	4
ÇİFTLİKKÖY	303	4	19	1
TERMAL	100	5	0	1

Kaynak : Yalova İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

Yalova’da işsiz nüfusun büyük çoğunluğunun nitelikli işsizlerden oluştuğu görülmektedir. İş arayan nüfusun genel eğitim düzeyinin lise mezunu olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo – 21: Son Yıl İtibariyle İşsiz Nüfusun Meslek Gruplarına Göre Dağılımı (Kişi)

MESLEK GRUPLARI	SAYI (Kişi)
Mimar Mühendis	16
Topograf ve Teknisyen	95
Daktilo ve Bilgisayar Operatörü	146
Muhasebeci ve Kasadar	175
Büro Elemanı	483
Kesici-Dikici	34
Torna-Tesviye	70
Elektrik Tesisatçıları	58
Kaynakçı	17
İnşaat İşçisi	6
Şoför ve İş makinesi Operatörü	311
Diğer Meslekler	506
Mesleksiz	43
TOPLAM	2357

Kaynak: Yalova İş Kurumu Müdürlüğü

Resmi verilere göre işsiz nüfusun genel nüfusun %1.4'ünü oluşturduğu görülmektedir. Ancak ülkemizde işsizlerin İş Kurumu'na başvurma alışkanlığı olmadığından gerçek oranın belirtilen orandan çok daha yüksek olduğu söylenebilir

Tablo – 22 : İşsiz Nüfusun Toplam Nüfusa ve Çalışabilir Nüfusa Oranı

Yıl	2002
İşsiz nüfus	2357
İşsiz nüfusun çalışabilir nüfusa oranı %	5,2
İşsiz nüfusun toplam nüfusa oranı %	1,4

Kaynak : İş Kurumu Yalova İl Müdürlüğü

Ücretli çalışan toplam nüfusun yaklaşık % 40'ı sigortalı bir işte çalışmaktadır. Çalışabilir toplam nüfusun ise ancak % 20'si sigortalı bir işte çalışmaktadır.

Tablo – 23 : Sigortalı Çalışan İşgücü

SOSYAL SİGORTALARA TABİ İŞYERLERİ VE SİGORTALI İŞÇİ SAYISI	KAYITLI İŞYERİ	Kamu	134
		Özel	14.841
		TOPLAM	14.975
	FAAL İŞYERİ	Kamu	134
		Özel	14.565
		TOPLAM	14.699
	SİGORTALI	Erkek	12.718
		Kadın	3.782
		TOPLAM	17.500

Kaynak : SSK Yalova İl Müdürlüğü

Sendikal faaliyetler gelişmiş düzeyde değildir. Sigortalı toplam çalışanların, yaklaşık % 2.5'i sendika üyesidir.

Tablo – 24 : Çalışma Hayatında Sendikal Faaliyetler

2001	İşyeri Sayısı	Kamu	7
		Özel	11
		Toplam	18
	İşçi Sayısı	Kamu	150
		Özel	114
		Toplam	264

Kaynak : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü

Yalova bir emekliler kentidir. İlde SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı’ndan maaş alan yaklaşık 18.000 kişi mevcuttur. Bu sayı toplam nüfusun % 10’nundan fazladır. Yalova’nın emekli nüfus bakımından sahip olduğu yoğunluk Türkiye ortalamasının çok üzerindedir.

Tablo – 25 : Her Hangi Bir Sosyal Güvenlik Kurumundan Emekli Aylığı Alanlar

SSK	Malullük Aylığı Alanlar	188
	Yaşlılık Aylığı Alanlar	6.160
	Ölüm Aylığı Alanlar	2.945
	Sürekli İş Göremez Gel.Alanlar	88
	Toplam	9.381
EMEKLİ SANDIĞI	Emekli Aylığı Alanlar	3.099
	Dul-Yetim Aylığı Alanlar	1.550
	Toplam	5.549
Bağ-Kur	Yaşlılık Aylığı Alanlar	2.021
	Malullük Aylığı Alanlar	46
	Dul ve Yetim Aylığı Alanlar	1.044
	Toplam	3.111
TOPLAM		18.041

Kaynak : D. İ. E.-İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

6. BİNA ve KONUTLAR

1999 yılında meydana gelen Marmara Depremi, ilin bina varlığında önemli bir azalma meydana getirmiştir.

Tablo – 26 : Yalova İli Marmara Depreminde Yıkılan Bina Sayısı

	Ağır Hasarlı	Kamu Araçlarınca Yıkılan	Vatandaşça Yıkılan	Taşeron Firmalarca Yıkılan
Bina Adedi	1.624.	765	143	678
Daire Adedi	11.473	3.986	147	7.079
Toplam Bina Adedi	1624	1.586		
Toplam Daire Adedi	11.473	11.212		

Kaynak : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

Marmara Depremi sonrasında, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nca belirlenen Yalova Merkez Soğucak Afetzedeki Yerleşim Alanı’nda 858; Çınarcık – Çalıcı Afetzedeki Yerleşim Alanı’nda 1618 ve Altınova – Subaşı Afetzedeki Yerleşim Alanı’nda 3000 olmak üzere toplam 5.476 adet yeni konut yapılmıştır. Yapılan konutların büyük çoğunluğu Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nca yapılmıştır.

Tablo – 27 : Deprem Kalıcı Konutları Sayısı

Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca Yaptırılan Konut Sayısı	5.118
Odalar ve Borsalar Birliğince Yaptırılan Konut Sayısı	250
Tekstil ve İş Verenler Sendikasıncı Yaptırılan Konut Sayısı	108
Toplam Yaptırılan Konut Sayısı	5.476

Kaynak : Yalova İl Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü

2000 yılı itibariyle Yalova’daki bina sayısı 23.269, konut sayısı ise 80.284’tür. 1984 – 2000 yılları arasında Yalova’daki bina varlığında çok yüksek bir artış meydana

gelmiş ve bina sayısı %304.3, konut sayısı ise % 380 oranında artmıştır. Bu dönemde inşaat sektörü kentte en önemli iş kolları arasında yer almıştır.

Tablo-28 : Yalova İli 1984-2000 Yılı İtibariyle Belediye Sınırları İçinde Bina ve Konut Sayıları

BİNA SAYISI			KONUT SAYISI		
1984	2000	%	1984	2000	%
5755	23.269	304,3	16.712	80.284	380,4

Kaynak : Devlet İstatistik Enstitüsü

Tablo – 29 : Kullanım Amacına Göre Bina Sayıları

TOPLAM	Binaların Kullanım Amacı										
	Konut	Çoğunluğu Konut	Çoğunluğu Konut dışı	Tümü işyeri	Eğitim , kültür	Sağlık	Resmi daire	Dini	Konut dışı karışık	Diğer	Bilinmeyen
23269	18107	2247	207	1998	73	23	236	55	105	195	23

Kaynak : Devlet İstatistik Enstitüsü

Marmara Depremi sonrasında İmar Uygulamalarına yeni düzenleme getirilmiş ve binaların kat sayıları azaltılmıştır.

Tablo – 30 : Yalova İli 2000 Yılı İtibariyle Binaların Kat Sayısı

TOPLAM	Binaların Kat Sayısı									
23269	1	2	3	4	5	6	7-9	10+	Bilinmeyen	
	7539	7148	3450	1957	2038	809	220	8	100	

Kaynak : Devlet İstatistik Enstitüsü

Tablo – 31 : Yalova İli 2000 Yılı Oturduğu Taban Alanı İtibariyle

TOPLAM	Oturduğu Taban Alanı Grubu (m ²)								
	0- 49 m ²	50-74 m ²	75-99 m ²	100-149 m ²	150-199 m ²	200-299 m ²	300-499 m ²	500+ m ²	Bilinmeyen
23269	1768	3374	5419	7236	2156	1873	997	407	39

Kaynak : Devlet İstatistik Enstitüsü

7- ULAŞIM

Yalova İli'nin Bursa ve Kocaeli illeri ile karayolu, İstanbul'la ise deniz yolu bağlantısı bulunmaktadır. Toplam karayolu uzunluğu 458 kilometre olup İl'de otoyol bulunmamaktadır.

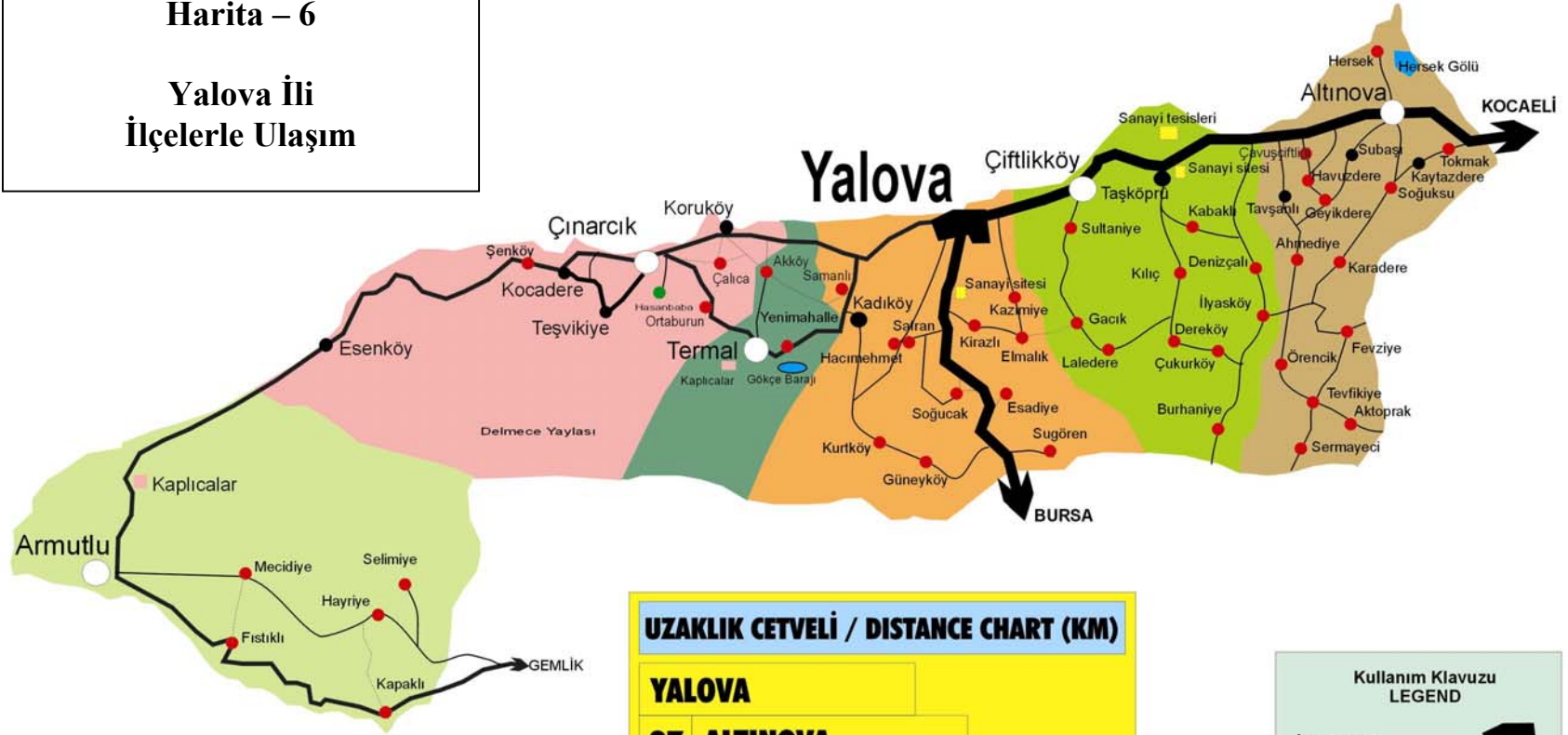
Tablo – 32 : Yalova İli Karayolları Mevcut Durumu

	YOLUN UZUNLUĞU (KM)	NİTELİĞİ
Devlet Yolları	41	Asfalt
İl Yolları	90	Asfalt
Otoyol	-	-
Köy Yolları	188	1. Derece Öncelikli Yol
	139	2. Derece Öncelikli Yol
TOPLAM	458	

Kaynak : İl Planlama ve Koordinasyon İl Müdürlüğü

Harita – 6

Yalova İli İlçelerle Ulaşım

Kullanım Klavuzu LEGEND

- İl Merkezi.....
- İlçe Merkezi.....
- Belde.....
- Köy.....
- Devlet Yolu.....
- İl Yolu.....
- Asfalt Köy Yolu.....
- İl Sınırı.....

Yalova'nın İstanbul ile olan deniz yolu ulaşımı İstanbul Deniz Otobüsleri A.Ş.'ye ait olan ve Yalova Kartal – Yalova Yenikapı arasında çalışan Feribot – “Arabalı Hızlı Feribotlar” tarafından ve Türkiye Denizcilik İşletmeleri'ne ait Yalova – Sirkeci ve Yalova(Topçular) – İstanbul(Darica) arasında çalışan Expres ve Arabalı vapurlar tarafından sağlanmaktadır.

Yalova'da; ilçelerin il merkezine ulaşımı ve şehir içi ulaşım büyük ölçüde minibüs ve ilçe ve belde belediyeleri tarafından çalıştırılan belediye otobüsleri tarafından gerçekleştirilmektedir.

Tablo – 33 : Devlet ve İl Yolları Üzerinde Seyir ve Taşımlar

TAŞIT	Devlet Yolu	1.513.791
	İl Yolu	
	Toplam	1.513.791
YÜK	Devlet Yolu	3.732.225
	İl Yolu	
	Toplam	3.732.225
YOLCU	Devlet Yolu	4.334.123
	İl Yolu	
	Toplam	4.334.123

Kaynak : İl Emniyet Müdürlüğü

Yalova, trafik kazaları bakımından Türkiye ortalamasının altında bir orana sahip bulunmaktadır. 2001 yılı içerisinde trafik kazalarında yaşamlarını kaybedenlerin sayısı 9'du

Tablo – 34 : 2001 Yılı Trafik Kazalarına İlişkin Genel Veriler

Trafik Kaza Sayısı	1355
Ölümlü Kaza Sayısı	9
Ölümlü Kaza Oranı (%)	0,66
Ölü Sayısı	9
Yaralamalı Kaza Sayısı	221

Yaralamalı Kaza Oranı (%)	16,3
Yaralı Sayısı	365
Maddi Hasarlı Kaza Sayısı	1125
Maddi Hasar Miktarı (Milyon TL.)	831.416.000.000

Kaynak : İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

8- HABERLEŞME

Yalova’da haberleşme hizmetleri gelişmiş düzeydedir. İlde 31 adet otomatik telefon santrali bulunmaktadır. 2002 yılı itibarıyla toplam abone kapasitesi 93.474 olup bunun 71.078 adedi halihazırda kullanılmaktadır.

Tablo – 35 : 2002 Yılı Yerleşim Birimlerinin Telefon Durumu

İl ve İlçe Merkezlerinde			Kasaba Bucak ve Köylerde	
	Santral Kapasitesi	<i>Çalışan Telefon</i>	Toplam Telefon Kapasitesi	Çalışan Telefon
MERKEZ	33.171	30.237	8.207	5.100
ALTINOVA	2.390	2.274	5.715	3.176
ARMUTLU	4.605	3.348	1.512	1.018
ÇINARCIK	15.316	10.885	7.099	4.362
ÇİFTLİKKÖY	7.920	5.431	5.374	3.776
TERMAL	1.277	770	835	701

Kaynak : Yalova İl Telekom Müdürlüğü

İldeki santrallerin tümü otomatik santraller olduğu gibi, santrallerin transmisyonunun % 100’ü Fiber – Optik kablolarla sağlanmaktadır. Şehir dışına çıkışta ise 3 Adet Fiber – Optik ve 1 Adet R / L olmak üzere 4 alternatif güzergah bulunmaktadır.

Tablo – 36 : Yıllar İtibariyle Haberleşme Sisteminin Gelişimi

	1998	1999	2000	2001	2002
Telefon Santral Kapasitesi(adet)	88.629	86.245	88.890	93.059	93.474
Abone Sayısı (adet)	75.234	73.141	69.001	68.893	71.078

Kaynak : Yalova İl Telekom Müdürlüğü

Yalova’da; telefon sayısında 1999 yılına kadar artış görülmekte iken, 1999yılında yaşanan deprem felaketi nedeniyle 2001 yılı ortalarına kadar düşüş görülmüş, ancak daha sonra tekrar artış trendine geçilmiştir.

9- TARIM ve HAYVANCILIK

İlin yaklaşık tarım alanı 25.000 hektardır. Bu alanın yaklaşık % 70’inde tarla bitkileri, %28’inde bağ-bahçe bitkileri ve %2’sinde ise süs bitkileri tarımı yapılmaktadır.

Tablo – 37 : 2000 Yılında Türkiye ve Yalova İlindeki Tarım Arazilerinin Dağılımı (Ha)

TARIM ALANLARININ KULLANIM ŞEKLİ	YALOVA	TÜRKİYE
Tarla Bitkileri Alanı	4.179,0	18.207.000
Sebze + Süs Bitkileri Alanı	1.153,5	793.000
Meyve + Bağ Alanı	3.731,2	1.953.000
Zeytinlik	3.170,3	600.000
Diğer (Kavaklık+Nadas+Boş)	12.798,8	4.826.000
Toplam Tarım Alanı	25.032,8	26.379.000

Kaynak : T.C. D.İ.E. – Yalova Tarım İl Müdürlüğü

Seracılık ve süs bitkileri üretimi; kapsadığı alan bakımından en küçük paya sahip olmakla birlikte; tarımsal üretimde sağladığı ekonomik girdi bakımından en yüksek paya sahiptir. Ülke kesme çiçek üretiminin yaklaşık %20’lik bölümü Yalova tarafından gerçekleştirilmektedir. Kadıköy, Koruköy, Akköy, Hacımehmet, Samanlı, Laledere, Safran, Elmalık, Taşköprü ve Çiftlikköy’de yaygın olarak çiçekçilik yapılmaktadır.

İl’de tütün, pamuk vb. gibi endüstriyel tarım ürünleri yetiştirilmemektedir. Bununla birlikte çeşitli tarım ürünleri ve çeşitli tarla sebzeleri üretilmektedir.

İl’de tarımsal faaliyetlerin yanında, yoğun olmamakla beraber hayvancılık faaliyetleri de yapılmaktadır. Yıllar itibarıyla incelendiğinde Yalova’nın hayvan varlığında bir azalma meydana geldiği görülmektedir.

Tablo – 38 : 2000 Yılında Türkiye ve Yalova İlindeki Mevcut Hayvan Sayıları (Baş – Adet)

HAYVAN TÜRLERİ		YALOVA	TÜRKİYE
SİĞİR	Kültür	3.916	1.806.000
	Melez	6.377	4.738.000
	Yerli	2.502	4.217.000
	Toplam	12.795	10.761.000
KOYUN		13.450	28.492.000
KEÇİ		3.456	7.201.000
İŞLETMELERDE YIL SONUNDA MEVCUT TAVUK SAYISI	Etçi	22.000	193.459.280
	Yumurtacı	155.986	64.709.040
	Toplam	177.986	258.168.320
HİNDİ		14.030	3.681.558
TOPLAM KANATLI SAYISI		392.016	261.849.878

Kaynak : T. C. D.İ.E. – Yalova tarım İl Müdürlüğü

10. ORMANCILIK

Yalova İli zengin bir orman varlığına sahiptir. İl arazisinin yaklaşık % 55,79’unu (46,809 ha) orman ve fundalık alanlar oluşturmaktadır. Ormanlık alanlarda genellikle kayın, meşe, gürgen, kızılçık, kestane ve ıhlamur ağaçları görülür. Orman alanının devamında funda, muşmula, kızılçık, yabani erik, üvez, katırtırnağı; yol ve dere kenarlarında, söğüt, fındık, orman gülü; açık ve bozuk alanlarda karaçalı; orman boşluklarında ise ahlat bulunmaktadır.

Tablo – 39 : Orman Varlığı ve Kapladığı Alan (Hektar)

Orman Varlığı	1998	1999	2000	2001	2002
Normal Koru	24212	24212	24212	24212	24212
Bozuk Koru	1949	1949	1949	1949	1949
Normal Baltalık	12250	12250	12250	12250	12250
Bozuk Baltalık	8398	8398	8398	8398	8398
TOPLAM	46809	46809	46809	46809	46809

Kaynak : Yalova Orman İşletme Müdürlüğü

Yalova'daki ormanlardan çevrenin odun ve kereste ihtiyacı karşılanmaktadır. Burhaniye, Gacık, İlyasköy, Laledere, Teşvikiye, Sugören, Yenimahalle, Üvezpınar, Elmalık, Esadiye, Soğucak ve Kurtköy gibi orman köyleri için, orman ürünleri üretimi önemli ekonomik faaliyetler arasında yer almaktadır.

11. TURİZM

Yalova, gerek coğrafi konumu; gerek tarihi ve arkeolojik zenginlikleri ve gerekse doğal güzellikleri bakımından bir turizm kenti olarak adlandırılabilir. İl, İstanbul, Kocaeli ve Bursa'nın tam ortasında bulunmakta olup bu açıdan önemli bir turizm potansiyeline ve hinterlandına sahiptir. Turizm sektörünün kent ekonomisinde önemli bir yeri vardır. Özellikle Termal, Çınarcık ve Armutlu ilçelerinde ekonomi büyük ölçüde turizme dayalıdır. Yalova'da bulunan turistik değerler ile ilgili kısa bilgiler aşağıda verilmiştir.

11.1. Yalova'da Kültürel Değerler

Yürüyen Köşk: Atatürk Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü bahçesinde ve deniz kenarında bulunan Köşk, Atatürk'ün 21 Ağustos 1929 yılında Yalova'ya gelişlerinde verdiği talimatla, iki katlı dörtgen planlı, ahşap karkas olarak yapılmıştır. Ulu önder bir gün çiftliğe geldiğinde bahçıvanı ağacın dallarını kesmeye çalışırken görür. Hemen bahçıvanı yanına çağırarak bunun nedenini sorar. Bahçıvanda, "ağacın dalları Köşkün duvarına kadar uzamıştır"der. Bunun üzerine Ulu önder Ağacın dalını kesmeyin Köşkü kaydırın emrini verir. Daha sonra 10 Ağustos 1930 tarihinde İstanbul'dan getirilen tren

rayları üzerinde bina 4.80 m. kaydırılarak ağacın dalları kesilmekten kurtarılır. Bu canlı örnek Ata'nın daha o dönemde ne denli bir çevreci anlayışa sahip olduğunu göstermektedir.

Termal Atatürk Köşkü: 1929 yılında Termal'de 38 günde yapılmıştır. Tamamen ahşaptan yapılmış ve iki katlıdır. Üç Şeref Salonu ve onbir odası vardır. O dönemde kullanılan eşyası ile birlikte korunan köşk müze olarak halka açıktır. İçerisinde Rus ressam Ayvazovski tarafından yapılmış bir resim, İran ve Hereke halıları, Fransız, Japon ve Çin porselenleri, pirinç yatak odası, Fransız lake sandalye, Ceylan derisiyle kaplı radyo ve Alman piyano bulunmaktadır. Perşembe hariç diğer günler ziyarete açıktır

Karaca Arboretum: 1980 yılında TEMA Vakfı kurucusu Hayrettin KARACA tarafından kurulmuştur. Yalova-Termal karayolu üzerinde, İl merkezine 5 Km mesafede, Samanlı köyü içerisinde bulunmaktadır. Peyzaj ağırlıklı, koleksiyon bir arboretum karakterinde olup, 135.000 m² lik bir alanda tesis edilmiştir. İçerisinde kaya bahçeleri, bitki bahçeleri, iris bahçeleri, gül bahçeleri, minyatür bitkiler, Türkiye doğumlu bonsai bitki koleksiyonları vb. örnekler vardır. Başta Türkiye olmak üzere, Asya, Avrupa, Afrika, Amerika, Avustralya kıtaları ve Yeni Zelanda'dan bitki örnekleri yanında, Türkiye'nin endemik bitki örnekleri mevcuttur. Arboretum içerisinde tahminen 5 bin odunsu, bir o kadarda otsu rizomlu ve soğanlı bitki mevcuttur. Pazar günleri 13.00-18.00 saatleri arasında rehber eşliğinde halkın ve grupların ziyaretine açıktır.

TİGEM Atatürk Köşkü: Tigem (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne) bağlı arazi üzerinde bulunan iki katlı bir binadan oluşmaktadır. İçerisinde Ata'nın kullandığı bazı malzemeler ve Ata'nın Yalova'da çekilmiş resimlerinin panoları mevcuttur.

Rüstempaşa Camii: Son Osmanlı dönemi eserlerinden olan camii, Yalova il merkezinde ve merkez camii yanında kullanılabilir durumdadır.

Hersekzade Ahmet Paşa Camii ve Külliyesi - Altınova: 16.yy.'da yaptırılan camii, iki kubbeli olup, son cemaat yeri ve caminin ana binası halen hizmet vermektedir. Camii yanında Hersekzade Ahmet Paşa'nın mezarı, bir çeşme ve hamam kalıntısı mevcuttur.

Hacı Ali Paşa Camii-Armutlu: Yapım tarihinin Orhangazi dönemine kadar uzandığı söylenir. İlçe merkezinde bulunan camii, ibadete açık durumdadır. Camii'nin iç ahşap dizaynı ve dış ahşap saçakları, ince bir işçilik örneği olarak gösterilmektedir.

Kurşunlu Hamam: Bizans İmparatoru Jüstinyen tarafından yaptırılmıştır. Afet ve savaşlar nedeniyle zamanla toprağa gömülmüş olan Kurşunlu Hamamı, 1900 yılında Osmanlı Padişahı Abdülhamit'in emriyle onarılmıştır. Hamamın üstü kurşunla kaplı olduğu için Kurşunlu Hamam adını almıştır. Banyonun dış cephesinde mermer üzerine Osmanlıca yazılmış bir kitabe bulunmaktadır.

Valide Hamamı: Bizans Kralı Konstantin döneminde 6 kubbeli olarak yapılmıştır. Halen 3 kubbesi yoktur. Osmanlı döneminde Sultan Mecit tarafından onarılmış ve annesi burada tedavi gördüğünden Valide Hamamı adını almıştır. Banyonun buharlı oda bölümünde mermer üzerinde Osmanlıca bir kitabe bulunmaktadır.

Kara Kilise: Çiftlikköy Başkent 1 sahil sitesi içinde bulunan ve halk arasında Karakilise olarak bilinen Roma Dönemine ait su mimarisi yapısı bulunmaktadır. Bu yapı Bizans Dönemi'nde kilise haline getirilmiştir.

Yalova Kağıthanesi : Kağıthane-i Yalakabad adıyla Yalova Kağıthanesi "el ile kağıdın yapıldığı" dönemde Elmalık Köyünde İbrahim MÜTEFERRİKA tarafından 1745 yılında kurulmuştur. Yalova Kağıthanesi kurulduğu dönem itibari ile Osmanlı döneminin ve tarihi önemi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli Kağıthanesi olma kimliğini de beraberinde taşımaktadır.

Yalova Açık Hava Müzesi : 29 Ekim 2003 tarihinde açılan müzede, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemine ait eserler yer almaktadır. Ayrıca Yalova'nın çeşitli yörelerinde bulunan eserlerin maketleri de müzede bulunmaktadır. Müze; Yalova Yerel Gündem 21 Genel Sekreterliği tarafından, Cumhuriyetin sekseninci yılı anısına "Yerel Gündem 21 En İyi Uygulama Projeleri" kapsamında Yalova Belediyesi ve İl Kültür-Turizm Müdürlüğü'nün katkılarıyla yapılmıştır.

11.2. Yalova’da Termal Turizm

11.2.1. Sağlık Turizmi

Sağlık Turizmi tedavi amacı ile yapılan turizm türüdür. Doğanın sağlık verici özelliklerinden yararlanmak isteyen insanların, sıcak suyu ,maden, hamam, kaplıca ve bunları tamamlayan kür merkezlerini ve bazı tıbbi malzemelerin sunulduğu sağlık merkezlerini ziyaret etmeleridir. Kaplıca ve içme suyu kaynaklarından yararlanmak için yapılan turizm, uzun bir konaklama süresini gerektirmektedir. Doğal kaynak özelliği gösteren kaplıcalardan öncelikle iç turizm açısından yararlanılmaktadır. Ülkemizde orta yaş gruplarının çoğunun tercih ettiği turizm türü termal turizmdir. Bu bakımdan Yalova İli çok şanslı konumdadır. Özellikle kaplıca olanakları 3. Yaş turizminin sürekliliğini sağlamaktadır. Termal ve Armutlu Kaplıcalarında yaz ve kış hizmet verilmektedir. Yalova’nın Termal ve Armutlu kaplıcaları Türkiye'nin 1. Derece önemli ve öncelikli kaplıcalarındandır.

11.2.2. Kaplıca Turizmi

Termal Kaplıcaları: Roma ve Bizans dönemi eserlerinden olan Yalova Termal Kaplıcaları, il merkezine 12 km. mesafede olup, kaplıca tesisleri içerisinde Sultan banyo-Valide banyo-Kurşunlu banyo ve Köylü hamamı gibi tarihi banyolar mevcuttur. Tarihi kurşunlu hamamı içinde sauna ve açık yüzme havuzu bulunmaktadır. Tesis bünyesinde şifalı mide suyu-göz suyu ve ayak suyu olarak adlandırılan şifalı sular mevcuttur. Çınar ve Çamlık Otelleri mevcut olup, bu otellerin bodrum katlarındaki hamamlarda, banyo suyu olarak kaplıca suları kullanılmaktadır. Fiziksel ve kimyasal analizler sonucu bu suyun sülfatlı, sodyum ve kalsiyumlu hipotermal ve hipotenik bir maden suyu olduğu saptanmıştır. Mide ve bağırsak hastalıklarında, kronik gastrit, nezlevi bağırsak hastalıkları, spastik kolit ve bağırsak salgısı ve safra yetersizliğine bağlı ishallerde, asabi kaynaklı kabızlık, bağırsak parazitleri ve hemoroidlerde, dejeneratif romatizmaları (artroz) ve yumuşak doku romatizmaları da kürden şifa bulan hastalıklar arasındadır. Kaplıcalar çevresindeki Gökçedere ve Üvezpınar mahallelerinde çok sayıda konaklama ve yeme içme tesisi mevcuttur.

Armutlu Kaplıcaları: Kaplıca, ilçe merkezinin 2.5 km. kuzeyinde olup, Armutlu Kaplıcaları Yalova'ya 50 km. mesafededir. Kaplıca bölgesinde; Otel, Restaurant, Türk Hamamı, Masaj Salonları, Jakuzi ve Kapalı Yüzme Havuzu bulunmaktadır. Kaplıca suları kimyasal sınıflandırma bakımından sülfatlı, bikarbonatlı, klorürlü, kalsiyumlu, sodyumlu ve karbondioksitli bir bileşime sahiptir. Kaynaklarda mineral miktarı 2100-2421 mg. arasındadır. Banyo ve içme kürlerine uygun olan kaplıca suları banyo, içme ve çamur olarak uygulandığı gibi, sudan çıkan gazlar teneffüs yoluyla da uygulanır. Armutlu kaplıcaları, radyoaktivitesi yüksek kaplıcalar sınıfına girmektedir. Kaplıcalar kalbin işleminde, asidin vücuttan atılmasında, sinirler üzerinde, iltihabi hastalıklarda ve kadın hastalıklarında, mide ve bağırsak hastalıklarında, araların iyileşmesinde, karaciğerin düzenli çalışmasında, hormonların düzenlenmesinde ve idrar söktürücü olarak yararlar sağlar. Armutlu ilçesinde çok sayıda konaklama yeme-içme ve eğlence tesisi mevcuttur.

11.3. Yalova'da Doğa Turizmi

Günübirlik Turizm: Yalova günübirlik Turizm olanakları zengin olan bir ildir. İlde çok sayıda mesire yeri bulunmaktadır. Günübirlik turlar rekreasyon alanlarında ve doğal özelliklere sahip alanlarda yapılmaktadır. Hasan Baba piknik alanı mesire alanı ve hayvan koruma parkıdır.

Çınarcık-Hasan Baba-Esenköy: Termal ve Çınarcık ilçeleri arasında ve Çınarcık sırtlarında bulunan Hasan Baba piknik ve mesire yeri geniş bir alana yayılmış olup, meşe, kestane ve ıhlamur ağaçlarıyla kaplı, denize nazır, foto safari yapılabilecek doğal güzellikler içermektedir. Ayrıca bu alanda doğal ortamda Geyik koruma alanı mevcuttur. Hasan Baba mesire yerinde, içme suyu ve yeme-içme hizmeti sunan Restaurant bulunmaktadır.

Çınarcık-Esenköy sahilleri, denize girmek için en çok tercih edilen sahil bandıdır. Çınarcık-Esenköy arasında bulunan "Kumluk Plajı", kumsalı ve altyapısıyla en düzenli plaj durumunda olup, en yoğun olarak denize girilen plajdır. İlçede çok sayıda konaklama, yeme-içme ve eğlence tesisi mevcuttur.

Yayla Turizmi: Yalova İli, kıyı, orman, yayla olanakları ve uygunluğu ile gençlik turizmine uygun bir yöredir. Yurtiçi ve yurtdışından gelen gençler gruplar halinde kamp yapmaktadırlar. Bilhassa Delmece Yaylası ve Sudüşen Şelalesi tercih edilen merkezlerdendir.

Sudüşen Şelalesi: Üvezpınar köyünden 8 km. mesafede bulunan Şelale ve çevresi eşsiz doğal güzelliklere sahiptir. Şelaleye giden yol, mükemmel bir doğa yürüyüş (Trekking) parkuru olup, yaz aylarında yerli ve yabancı turistlerce yoğun olarak tercih edilmektedir. Şelaleye çıkan yol güzergahında eşsiz bir baraj gölü, deniz ve doğa manzarası mevcuttur ki, bu güzergah foto safari, doğa yürüyüşü ve piknik alanı olarak kullanılmaktadır.

Delmece Yaylası: İlimizin önemli yaylaları; Kocadere ve Teşvikiye beldelerinin güneyinde yer alan Erikli ve Delmece yaylalarıdır. Delmece Yaylası içerisinde Yalova'nın tek doğal Göl'ü "Dipsiz Göl" adı ile bilinen krater göl'ü bulunmaktadır. Bu yaylalar büyük oranda; çam, meşe, kestane ve ıhlamur ağaçlarından oluşan ormanlarla kaplıdır. Yaylalara ulaşım ise Teşvikiye beldesinden ayrılan toprak yolla yapılmaktadır.

Trekking, Hikking, Biking: Yalova İlinin özellikle iç kesimlerinde ormanlık alanları yürüyüş (trekking), kırdaki gezinti (hikking) ve dağ bisikleti (biking) olanakları açısından son derece önemlidir. Teşvikiye'de bulunan "Delmece ve Erikli Yaylası" Üvezpınar'da bulunan "Sudüşen Şelalesi", Yalova; Üvezpınar'dan Gemlik Haydariye, Teşvikiye'den Erikli, Delmece, Gemlik, Şahin Tepesin'den Kurtköy ideal dağ bisikleti ve Trekking alanlarıdır. Ayrıca Kılıçköy, Kabaklı, Denizçalı, İlyasköy, Çukurköy, Dereköy, Laledere, Gacık, Soğuksu, Kocadere, Valide köprü İznik Gölü'ne kadar ideal bisiklet parkur alanlarıdır. Amatör bisiklet turu yapılabilecek sahalar; Yalova-Samanlı Köyü, Akköy yol ile Akköy yolundan Yenimahalle'ye devamla Gökçe Barajı çevresi ve aynı güzergahtan geri dönüş yaklaşık 50 km.'lik bir parkur oluşturur. Profesyonel bisikletçiler için; Yalova-Samanlı köyü, Akköy yol ayrımından Termal Arap Mahallesi, Ortaburun, Çınarcık üzerinden Yalova'ya dönüş güzergahı parkur alanı olarak kullanılabilir bir sahadır. Ayrıca Çiftlikköy İlçesinden hareketle Sultaniye, Gacık, Elmalık, Kazimiye köyleri üzerinden Sultaniye ve Çiftlikköy'e dönüş yapılabilecek alan

bisiklet parkur alanı olarak kullanılabilir ve bu alanda 1998 yılında amatör bisiklet yarışması yapılmıştır.

Kamp Karavan Turizmi: Yalova kamp ve karavan turizmine elverişlidir. Özellikle doğal güzelliklere sahip kıyılarda, gençlere yönelik doğal değerleri koruyarak kamp yapma olanağı vardır. Üvezpınar ve Kurtköy bölgesi, İl merkezi kıyı şeridinde kamplar bulunmaktadır.

Av Turizmi: Av Turizmi av meraklıları için düzenlenen avlanma programlarıdır. Av hayvanlarının varlığı av turizminin gelişmesi amacıyla kullanılabilir. Yalova hem kara hem de su avcılığı bakımından önemli bir konumdadır. İl, doğal yapısı nedeniyle çeşitli hayvan türlerinin yaşamasına olanak vermektedir. Bu yüzden av turizmi cazip bir hal almaktadır. Bildırcın ve üveyik avı bol miktarda yapılmaktadır.

Kara avcılığı: Mecidiyeköy, Armutlu Göleti, Delmece Yaylası, Esenköy, Ortaburun, Hacımehmet Köyü, Esadiye, Sugören, Elmalık, Kabaklı, Kılıçköy, Ahmediye civarlarında yapılmaktadır.

Deniz avcılığı: Su avcılığı Çobankaya Burnu, Çalidere Burnu, Deveboynu, Çiftlikköy, Eski Mağara açıklarında yapılmaktadır. Üvezpınar Köyü'nün batısında bulunan Sudüşen Çağlayanında alabalık avlanabilir. Elmalık köyü ve Kurtköy yakınlarında Teşvikiye, Esenköy ve Paşaköyde alabalık tesisleri bulunmaktadır. Her yıl 8 Haziranda Altınova Fevziye Köyü'nde yağlı güreş müsabakaları yapılmaktadır.

Zıpkınla Dalma: Armutlu çevresinde bulunan kayalık alanlar Türkiye'nin zıpkınla dalmaya ve su sporlarına uygun bölgelerimizdendir. Bu spor faaliyeti Bozburun ve Ayıburnu açıklarında yapılmaktadır. Esenköy, Armutlu kıyı şeridi ile Çınarcık Deveboynu ve Şenköy mevkiî kıyı şeridinde Levrek, Karagöz vb. zıpkınla avlanabilecek balık türleri bol olarak bulunmaktadır. Balıklar için yaşama ortamı olabilecek nitelikte kayalık kıyı kenarı denize dik olarak inen bir yapıda olan bu alan, ülkemizin zıpkınla dalmaya en uygun sahalarından birisidir.

1999 yılında meydana gelen Marmara Depremi kent turizmini olumsuz etkilemiş ve ziyaretçi sayısında önemli oranda düşüş gerçekleşmiştir.

Tablo – 40 : Yıllar İtibariyle Gelen Yerli ve Yabancı Turist Sayısı (Kişi) “1000”

	1998	1999	2000	2001	2002
Yerli Turist Sayısı	43.673	23.086	27.899	43.830	58.341
Yabancı Turist	5.138	2.716	2.429	7.065	4.279
Yerli-Yabancı	48.811	25.802	30.328/	50.895	62.620
Sağlanan Gelir	244.055	193.515	454.920	1.017.90	

Kaynak : İl Turizm Müdürlüğü

Kaplıca turizmi en önemli turistik faaliyetlerin başında gelmektedir. Termal ve Armutlu kaplıcaları ilçe ve kent ekonomisinde önemli bir yere sahiptir.

Tablo – 41 : Kaplıcalarla İlgili Genel Bilgiler

Kaplıcanın	Debisi	Isı (°)	İle Uzaklığı	Tesisler	Sezon	Sezon Dışı
Termal	70lt.sn	60-65 c	12 km	planlı	15.000	8.214
Armutlu	10lt.sn	57-73 c	50 km	planlı	50.000	5.415

Kaynak : İl Turizm Müdürlüğü

Yalova’da; konaklama belgesine sahip 11 adet turizm işletmesi mevcut olup; bu tesislerin toplam yatak kapasitesi 727’dir.

Tablo – 42 : Turistik Belgeli Tesislere Ait Bilgiler

Konaklama Belgeli Tesisler	Yatak	Konaklayan Turist Sayısı
T.C. Sağlık Bakanlığı Termal Kaplıca	206	7.722
Medusa Otel – Çınarcık	61	213
Bahar Art Otel –Altınova	70	357
Öz Şeref Otel –Yalova Merkez	42	1.928
Ülke Otel –Yalova Merkez	21	1.694
Star 93 Motel –Altınova	32	322
Nilgün Pansiyon -Çınarcık	45	-

Gültekin Tesisleri-Çiftlikköy	45	332
Sahil Pansiyon -Armutlu	32	-
Grand Rio Otel –Yalova Merkez	53	469
B.W Elegance Resort Otel -Çiftlikköy	120	Yeni Açıldı.
TOPLAM	727	13.037

Kaynak : İl Turizm Müdürlüğü

İl’de ayrıca, belediye belgeli konaklama tesisleri bulunmakta olup, bu konaklama tesislerinin toplam yatak kapasitesi 3.366’dır. İldeki seyahat acentesi sayısı ise 9’dur.

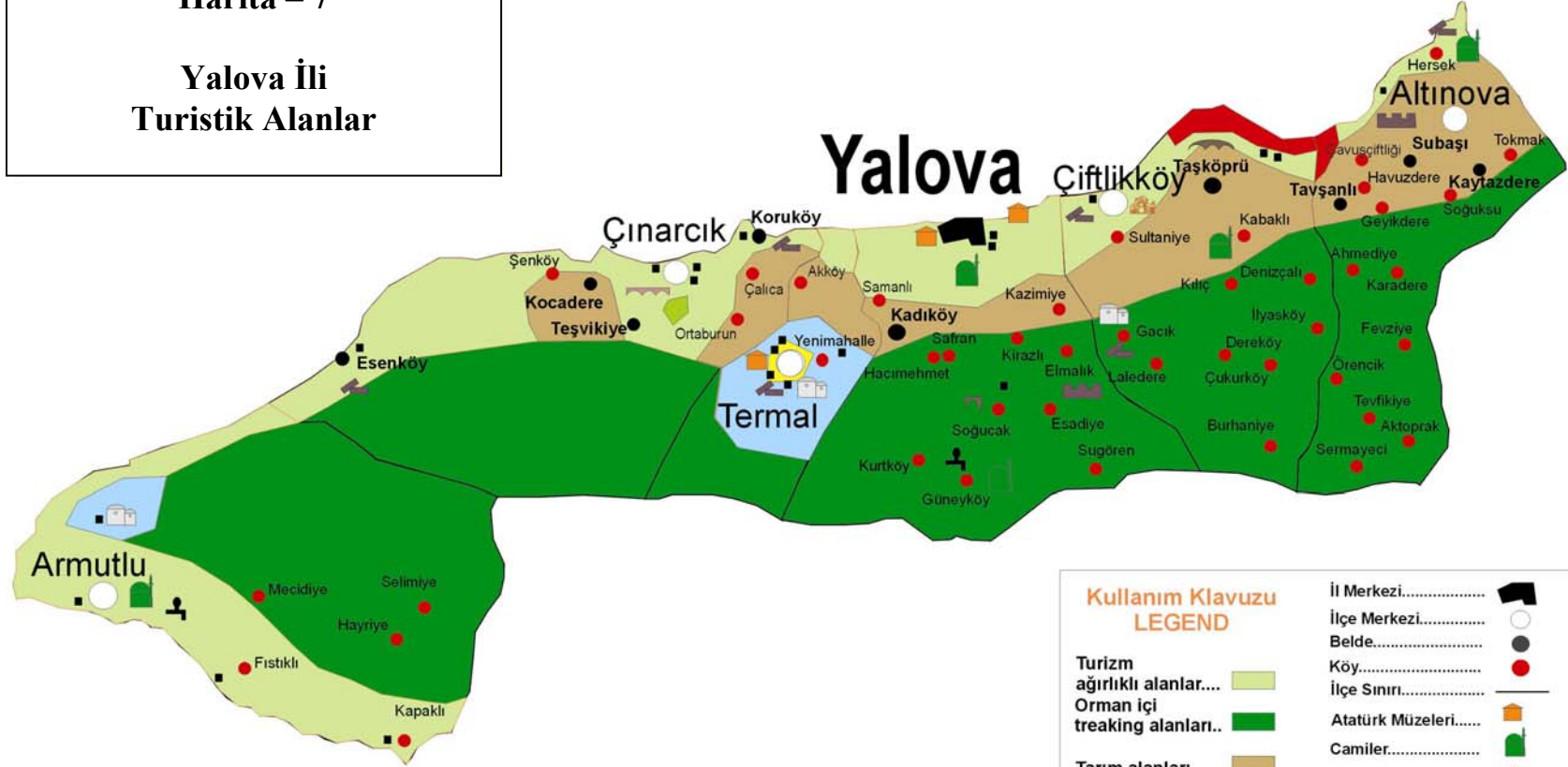
Tablo – 43 : Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Yatak Kapasiteleri

BULUNDUĞU YER	TESİS TÜRÜ				TOPLAM
	OTEL	MOTEL	PANSİYON	APART	
MERKEZ	471	-	-	-	471
ÇINARCIK	133	143	589	-	865
TERMAL	429	140	300	40	909
ARMUTLU	398	436	146	80	1060
ÇİFTLİKKÖY	-	-	-	61	61
ALTINOVA	-	-	-	-	-
TOPLAM	1.431	719	1.035	181	3.366

Kaynak : İl Turizm Müdürlüğü

Harita – 7

Yalova İli Turistik Alanlar

Kullanım Klavuzu LEGEND

Turizm ağırlıklı alanlar....		Köy.....	
Orman içi trekking alanları..		İlçe Sınırı.....	
Tarım alanları....		Atatürk Müzeleri.....	
Sanayi alanları..		Camiler.....	
Kaplıca turizmi alanları..		Kilise Kalıntıları.....	
Sit alanları..		Hamamlar.....	
Milli park alanı		Köprüler.....	
Turizm işletmetesi		Kaleler.....	
		Su kemeri kalıntıları	
		Çeşme.....	
		Eski eser kalıntıları..	
		Mağara.....	

12. SANAYİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Yalova, genel yapısı itibariyle bir sanayi şehri görünümünde değildir. İlde bulunan sanayi tesislerinin sayısı oldukça azdır. Ancak mevcut sanayi tesisleri ülkemizin ve dünyanın önemli sanayi tesisleri arasında yer almaktadır.

Tablo – 44 : Sanayi İşletmelerine İlişkin Genel Bilgiler

BÜYÜK SANAYİ İŞ YERİ SAYISI (25+)	28
KÜÇÜK SANAYİ İŞ YERİ SAYISI (5-25)	13
KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ SAYISI	2
KÜÇÜK SAN. SİTESİ İŞYERİ SAYISI	788

Kaynak : İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

12.1. Sanayi Üretim Konuları

Yalova’da kamuya ait sanayi yatırımı bulunmamaktadır. Özel sektör yatırımları ise elyaf, kimya, mermer, plastik, tekstil, dondurulmuş gıda, kağıt ürünleri, ambalaj ve otomotiv yedek parçası üretimi gibi iş kollarında faaliyet göstermektedir.

Tablo – 45 : Başlıca Sanayi Tesisleri

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	KAPASİTE
Aksa Akrilik Kimya San.	Akrilik Elyaf	200.000
Akkim Kimya San.	Kimyasal Üretim	102.000
Ak Enerji San.	Buhar	1.936.813
	Elektrik	427.825.491
Aktops	Elyaf Üretimi	102.031
AK-AL Tekstil San. A.Ş.	İplik Üretimi	1667
Kademler Tek. A.Ş.	Pijama, Fanila	2.820.000
SCA Packaging A.Ş.	Oluklu Mukavva kutu	35.690.000
Markoteks A.Ş.	Kağıt Masura Konik Tip	2.500.000

Evcil Plastik San ve Tic	Pvc	3.369.000
Evcin İth. İhr. Paz. İnş.	Mantar Kuru	210.000
Özdeller Mak. İm.San. Tic.	Pompa Milleri Burç, Yatak	45.000
Mistaş Madencilik A.Ş	Mermer Plaka	2.000
Yalova Giyim Sanayi	Konfeksiyon	741
Mantaş Mantar Üretim ve	Salyongoz Eti ve Kabuğu	204

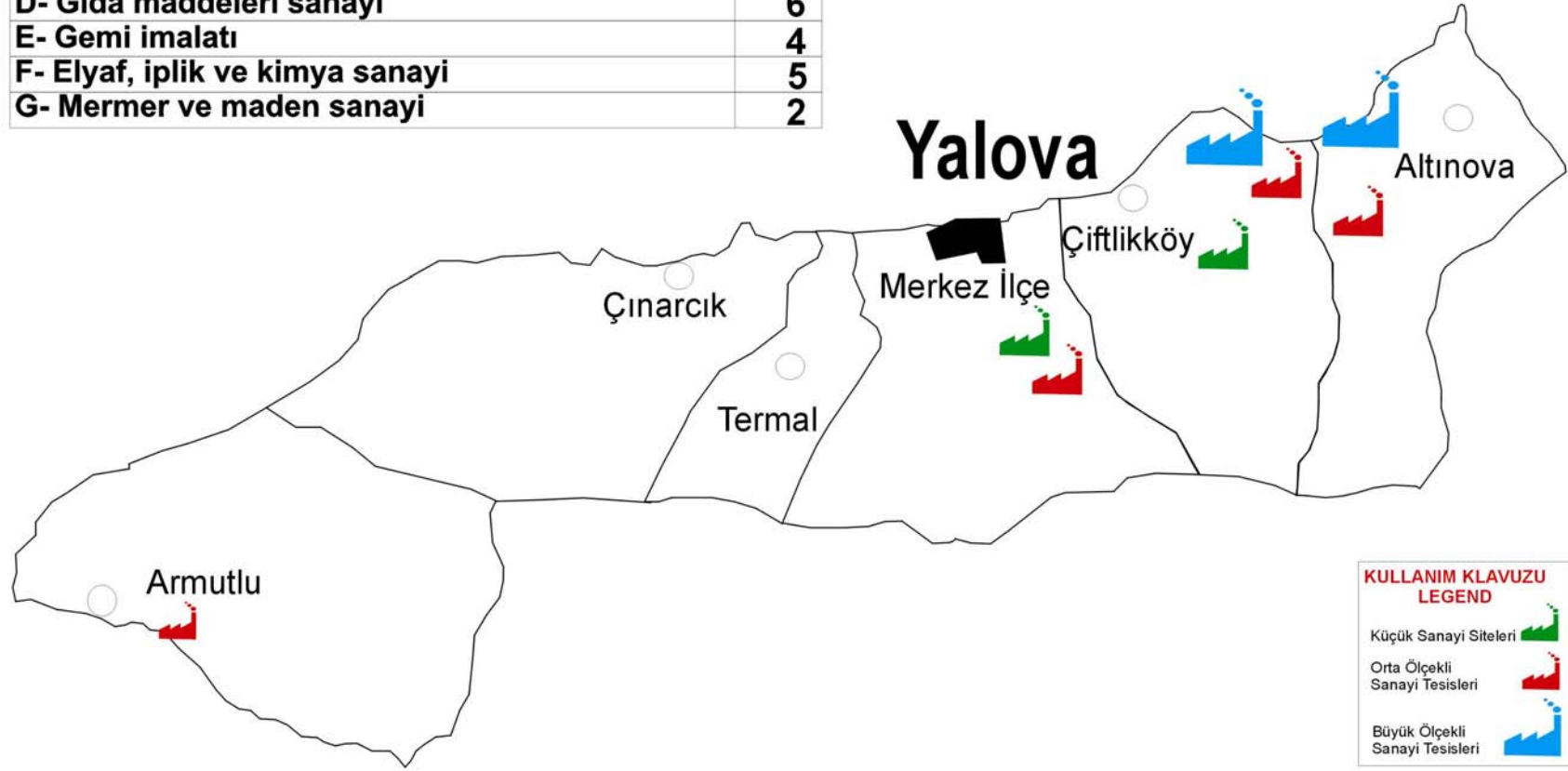
Kaynak : İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

**Büyük ölçekli sanayi firmaları,
konfeksiyon ve deri dikim atölyeleri**

A- Konfeksiyon ve deri dikim atölyeleri	53
B- Plastik boru, plastik ambalaj, kağıt sanayi	16
C- Makine ve çelik konstrüksiyon imalat, asansör	7
D- Gıda maddeleri sanayi	6
E- Gemi imalatı	4
F- Elyaf, iplik ve kimya sanayi	5
G- Mermer ve maden sanayi	2

Harita – 8

Yalova İli
Sanayi Varlığı

12.2. Organize Sanayi Bölgeleri

12.2.1. Bilişim İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

Yalova Bilişim Organize Sanayi Bölgesi Projesi, Yalova Belediye Başkanlığı'nın Yalova Valilik Makamına 16.10.2000 tarih ve 615 sayılı müracaatının hemen akabinde, Yalova Valilik Makamının 16.10.2000 tarih ve 3384 sayılı yazısı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na teklif edilmiştir.

Yalova Valilik Makamının, Sanayi ve Ticaret Bakanlığına 25.01.2001 tarih ve 615 sayılı yazısı ile talep etmiş olduğu yer seçimi çalışmaları 12.02.2001 tarihinde bakanlık elemanlarınca başlatılmıştır.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgesi Kanunu, bu kanuna dayanılarak hazırlanan OSB yer seçimi yönetmeliği ile diğer bakanlıkların mevzuatlarından kaynaklanan işlemlerin tamamlanmasını müteakip, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Yalova Bilişim OSB alanı olarak incelediği alanı 30.06.2003 tarih ve 7501 sayılı yazısı ile onayladığını bildirmiştir.

Yaklaşık 34.5 hektar büyüklüğündeki Yalova Bilişim Organize Sanayi Bölgesi, il merkezine karayolu ile 6 km. mesafede, Yalova-Kocaeli Karayolunun güney tarafında, karayoluna yaklaşık 2.5 km. mesafede ve Kazimiye köyünün 1 km. doğusundadır.

Yalova Bilişim Organize Sanayi Bölgesi; %30 katılım paylı Yalova İl Özel İdaresi, %40 katılım paylı Yalova Belediye Başkanlığı, %30 katılım paylı Yalova Ticaret ve Sanayi Odası'nın girişimleriyle oluşturulan kuruluş protokolü, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca 11.09.2003 tarihinde onaylanarak Yalova Bilişim Organize Sanayi Bölgesinin Özel Hukuk Tüzel Kişiliği tescil edilmiştir.

Yalova Bilişim Organize Sanayi Bölgesi Müteşşebis Heyetince OSB' nin halihazır Harita Alım çalışmaları, Jeolojik-Jeoteknik Etütleri, İmar planları ve İmar uygulaması yaptırılmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Yalova Bilişim Organize Sanayi Bölgesinde yazılım, destek programları konusunda çalışmalar yapan firmalar yer alacaktır.

12.2.2. Çiçekçilik Organize Sanayi Bölgesi

Yalova Çiçekçilik Organize Sanayi Bölgesi'nin kuruluşuna ilişkin proje çalışmalarına 12 Şubat 2001 tarihinde başlanmıştır. OSB ile ilgili, uygun kuruluş yeri belirleme çalışması 20 Nisan 2001 tarihinde tamamlanmıştır. Uygun olarak belirlenen 3 alternatif alandan kesin kuruluş yerinin belirlenmesi amacıyla 30 farklı kamu kurum ve kuruluşunun temsilcilerinden oluşan Yer Seçim Heyeti tarafından 19 – 20 Haziran 2001 tarihinde yer seçim çalışması yapılmıştır. Yer seçimi için incelenen 3 alternatif alandan 2'sinin projeye uygun alanlar olduğunun belirlenmesi üzerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın talebi doğrultusunda; Yalova Valiliği'nce mahallinde yapılan değerlendirme neticesinde, Çiftlikköy İlçe sınırları içerisinde yer alan 1 numaralı alternatif alanın Yalova Çiçekçilik Organize Sanayi Bölgesi kuruluş yeri olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır.

ÇED süreci dahil olmak üzere, birçok hukuki çalışması önceden tamamlanan Yalova Çiçekçilik Organize Sanayi Bölgesi Projesi, 11 Ocak 2004 tarih ve 25343 sayılı (mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanarak; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 2004 Yılı Yatırım Programında yer almıştır.

Projenin 2004 – 2008 yılları arasında, toplan 300 hektarlık bir alanda gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. 2004 yılı fiyatları ile proje tutarı 21 Trilyon 600 Milyar TL olup; 2004 yılı için tahsis edilen ödenek miktarı 300 Milyar TL'dir.

Yalova İlinde faaliyet gösteren kesme ve saksılı süs bitkileri üreticilerinin üretim alanı problemi proje ile çözümlenmiş olacaktır. Projenin gerçekleşmesi ile daha modern üretim yerlerinde daha fazla üretim elde edilecek; yeni istihdam imkanları sağlanarak; işsizliğin çözümüne de katkıda bulunulmuş olacaktır.

13. SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

13.1. Sosyo Kültürel Yapının Genel Özellikleri

Yalova İli'nin zengin bir sosyal ve kültürel yapısı olduğu söylenebilir. Yıl içerisinde çeşitli kültürel, sanatsal ve sosyal faaliyet yapılmaktadır.

Tablo – 46 Yalova İli 2002 Yılı Kültüre İlişkin Temel Bilgiler

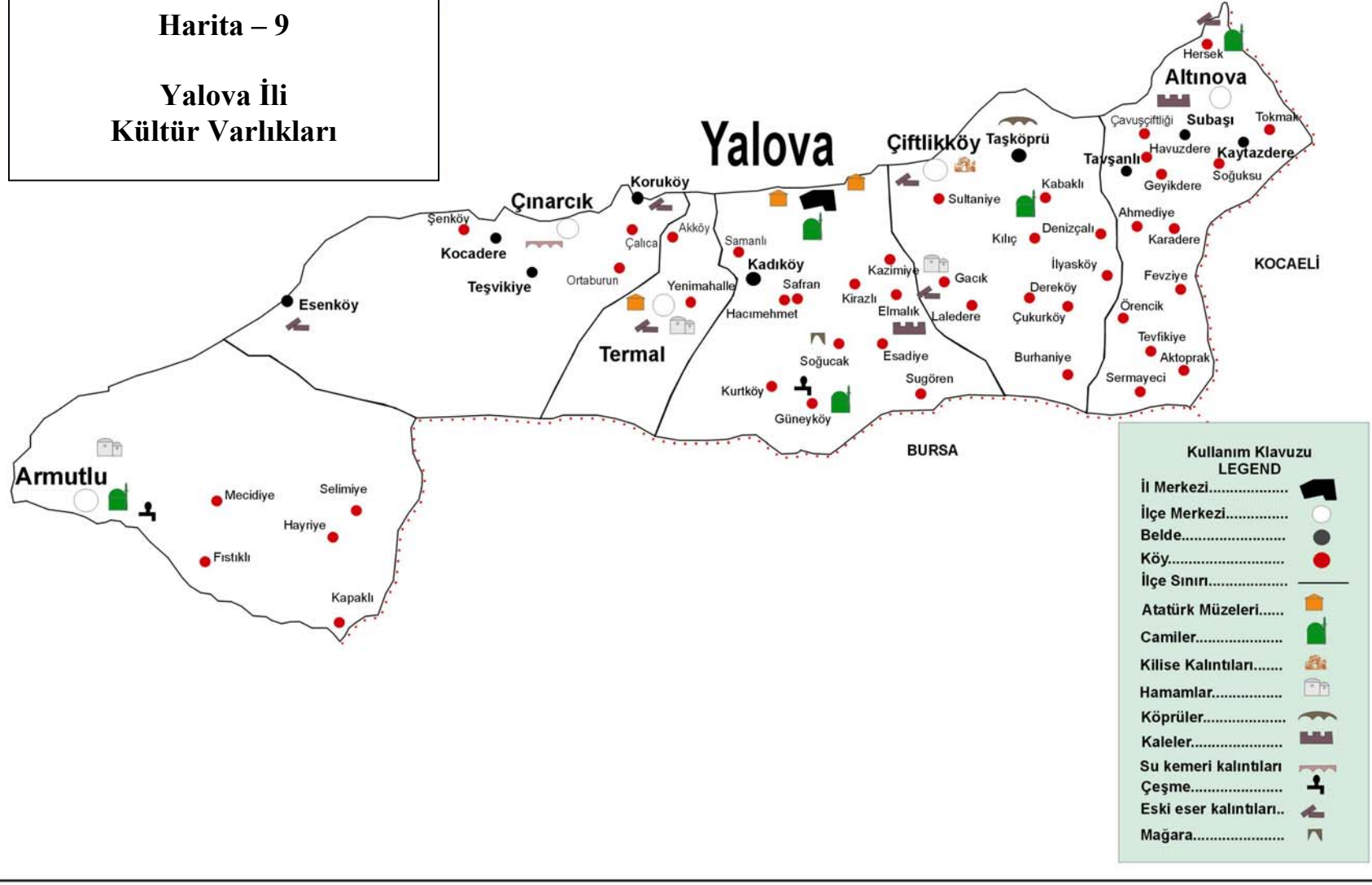
Kütüphane Sayısı	3
Kitap Sayısı	27.000
Okuyucu Sayısı	7.000
Gezici Kütüphane Sayısı	0
Sit Alanı Sayısı	1
Müze Sayısı	0
Müze Ziyaretçi Sayısı	0
Kültür Merkezi Sayısı	0
Tiyatro Merkezi Sayısı	2
Sergilenen Tiyatro Eseri Sayısı	2
Seyirci Sayısı	550
Sinema Sayısı	2
Konservatuar Sayısı	0
Matbaa Sayısı	20
Yayınlanan Gazete Sayısı	5
Yayınlanan Dergi Sayısı	1
Cami Sayısı	112
Din Görevlisi Sayısı	122
Kur'an Kursu Sayısı	9

Kaynak : İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Müftülüğü

Kentte; 2 tanesi günlük yayınlanan toplam 5 adet yerel gazete bulunmaktadır. Günlük yayınlanan gazeteler; Haberci Gazetesi ve Yalova Gazetesi; haftalık gazeteler ise; Yeni Çizgi ve Manşet Gazeteleridir. Ayrıca; 15 günlük Yeni Yalova Gazetesi ile Koleksiyon adlı bir dergi mevcuttur.

Harita – 9

Yalova İli Kültür Varlıkları

Yalova’da yaygın bir tiyatro kültürünün varlığından söz etmek mümkün olmamakla birlikte tiyatral faaliyetler son yıllarda önemli bir gelişme içerisinde. Kente; yıl içerisinde Yalova Sanat Tiyatrosu (YASAT) ve Yalova Belediyesi çatısı altında faaliyette bulunan Tiyatrol Grubu tarafından çeşitli oyunlar sergilenmektedir.

13.2. Kültür Ve Sanatla İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

Yalova’da çeşitli kültür ve sanat dernekleri bulunmakta ve bu dernekler kentin kültür ve sanat hayatında önemli rol oynamaktadır. Kültür ve sanatla ilgilenen sivil toplum kuruluşları, Yalova Kent Meclisi Kültür ve Sanat Komisyonu çatısı altında; kentin kültür ve sanat hayatının geliştirilmesine yönelik ortaklık anlayışıyla birlikte fikir ve projeler üretmektedirler. Bu derneklerden bazıları şunlardır :

13.2.1. TUFAG (Turizm, Folklor, Araştırma ve Geliştirme Derneği) : TUFAG, 1984 yılında folklor araştırmaları ve halk oyunları çalışmaları yapmak amacıyla kurulmuş ve kuruluşundan bu yana önemli başarılarla imza atmıştır. TUFAG çeşitli ulusal ve uluslararası organizasyon ve yarışmada ülkemizi ve Yalova’yı temsil etmiş, çeşitli ödüller kazanmıştır. Dernekçe her yıl, Yalova Kurtuluş Şenlikleri kapsamında “Uluslararası Halkoyunları Şenliği” ve “Altın Karanfil Halkoyunları Yarışması” düzenlenmekte ve etkinliğe her yıl 10-12 ülke iştirak etmekte; 500-600 civarında yabancı misafir Yalova’yı ziyaret etmektedir.

13.2.2. YAFEM (Yalova Folklor Eğitim Merkezi) : 1988 yılında Türk folklorunun gelişimine katkıda bulunmak amacıyla; folklor araştırmaları yapmak, bu konuda eğitim çalışmaları gerçekleştirmek ve Türk folklorik zenginliklerini gençlere sevdirmek üzere kurulan dernek; bu yönde çeşitli çalışmalar yapmış, Yalova’nın; özellikle Türk Cumhuriyetleri ve Türk Toplulukları nezdinde tanınmasını sağlamıştır. Bir çok ulusal ve uluslararası festivalde kenti temsil eden YAFEM tarafından her yıl “Türk Boyları Kültür Şöleni” adı altında çeşitli etkinlikler düzenlenmekte ve Türk Cumhuriyetleri ve Toplulukları’ndan her yıl kente 400-500 civarında konuk gelmektedir.

13.2.3. Kuzey Kafkas Kültür Derneği : Yalova’nın kültür ve sanat hayatında önemli yeri olan derneklerden biri de Kuzey Kafkas Kültür Derneği’dir. 1979 yılında kurulan derneğin amacı; Yalova nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturan Kafkas halklarının

örf, adet, folklor ve kültür değerlerinin geliştirilmesini sağlamak ve Yalova'nın kültür hayatına katkıda bulunmaktır. Folklor çalışmaları derneğin ana faaliyet alanını oluşturmaktadır. Dernekçe her yıl Yalova Kurtuluş Şenlikleri kapsamında çeşitli etkinlikler ve halkoyunları gösterileri düzenlenmekte ve düzenlene etkinliklere Dağıstan ve Kafkasya bölgelerinden gelen konuklar da katılmaktadır.

13.2.4. GÜSAD (Güzel Sanatlar Derneği) : Dernek; 1995 yılında her yaştan insanı güzel sanatların her hangi bir dalında yetiştirmek ve üretici kılmak amacıyla kurulmuştur. Dernek tarafından Güzel Sanatlar ve Eğitim Fakülteleri yetenek sınavlarına hazırlık, resim, kumaş boyama, hat, çini boyama ve ebru sanatı gibi çok çeşitli kurslar düzenlenmektedir. Dernek kurulduğu günden bugüne kadar, karma resim sergileri, çini ve terekatto sergileri, hat sanatı ve karikatür sergileri, kumaş boyama ve tezhip sergileri gibi bir çok sergi açmıştır.

13.2.5. YASAD (Yalova Sanat Tiyatrosu Derneği) : 1989 yılında kurulan dernek tarafından çeşitli tiyatro çalışmaları yapılmakta ve özellikle kadın, çocuk ve gençlere yönelik tiyatro eğitimi verilmektedir.

Yukarıda belirtilen derneklerin dışında kentin kültür ve sanat hayatında önemli rol oynayan dernekler arasında; Yalova Musiki Sevenler Derneği, Yalova Musiki Derneği, Cem Vakfı Yalova Şubesi, Yalova Halay Derneği gibi dernekleri de saymak mümkündür.

13.3. Kültür Varlıkları

Yalova’da tarihi ve arkeolojik özellikte; çeşitli tarihi ve kültürel tescilli yapı bulunmaktadır.

Tablo - 47 : Yalova İli Tarihi ve Kültürel Nitelikli Mimari Yapılar

Yeri	Yapıldığı Tarih	Kullanım Amacı	zellikleri
Termal		Yaver Köşkü	Ahşap
Termal	1928	Atatürk Köşkü (Müze)	Ahşap
Termal	Bizans Dönemi	Valide Hamamı	Taş Yapı
Termal		ınar Otel	Ahşap
Termal	Bizans Dönemi	Kurşunlu Hamamı	Taş Yapı
Termal		Büyük Otel	Ahşap
Termal		Sinema Binası	Ahşap
Yalova		Rstempaşa Camii	Yığma Taş Tuğla
Yalova	1929	Yürüyen Köşk	Ahşap Yapı
Yalova	19.yy	TİGEM Köşkü (Baltacı iftliği	Yığma Taş Ahşap
Altınova	16.yy	Hersekzade Ahmet Paşa Camii	Yığma Taş Ahşap
Armutlu	14. yy.	Hacı Ali Paşa Camii	Ahşap

Kaynak : İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Bu yapıların dışında ayrıca, Kara Kilise, oban Kale, İpek Yolu gibi bilinen yapı kalıntıları ve bir çok da tarihi ve niteliği bilinmeyen mezar ve yapı kalıntısı bulunmaktadır.

13.4. Diğer Kültürel Ve Sanatsal Faaliyetler

Yalova’da görsel sanat ürünlerinin sergileneceği bir sanat galerisi bulunmamaktadır. Yalova Belediyesi’ne ait Uğur Mumcu Kültür Merkezi giriş katı ve yine Yalova Belediyesi Hizmet Binası alt katı bu tür etkinliklerde ürünlerin sergilenmesi amacıyla kullanılmaktadır. Buralarda yıl içerisinde okullarca hazırlanan sergiler de dahil olmak üzere; hat, ebru, resim vb. sanat dallarıyla ilgili çeşitli sergiler açılmaktadır.

Tablo – 48 : Yıllık Ortalama Sergi Salonu ve Sanat Galerileri Etkinlikleri

KAMU	Sergi Salonu Yada Galeri Sayısı	2
	Açılan Sergi Sayısı	15
	İzleyici Sayısı	4.200
ÖZEL	Sergi Salonu Yada Galeri Sayısı	0
	Açılan Sergi Sayısı	2
	İzleyici Sayısı	2.000
TOPLAM	Sergi Salonu Yada Galeri Sayısı	2
	Açılan Sergi Sayısı	17
	İzleyici Sayısı	6.200

Kaynak : Yalova İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

İl’de, başta “Yalova Kurtuluş Şenlikleri” olmak üzere çeşitli önemli gün ve haftalarda çeşitli kültürel ve sanatsal etkinlikler yapılmaktadır. Kurtuluş Şenlikleri kapsamında Temmuz ayı başından Ağustos ayının sonuna kadar çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bu etkinlikler arasında uluslararası şiir organizasyonları, sergiler, söyleşiler, sportif etkinlik ve yarışmalar, halkoyunları gösteri ve yarışmaları, halk konserleri gibi çok çeşitli etkinlikten bahsetmek mümkündür.

Tablo – 49 : Etkinlik Düzenlenen Önemli Gün ve Haftalar

ADI	KUTLAMA TARİHİ	KAÇ GÜN DEVAM ETTİĞİ
Yalova Kurtuluş Günü	19 Temmuz.	1 Gün
Nevruz Bayramı	21 Mart.	1 Gün
Yağlı Güreş	01 Haziran	1 Gün
TUFAG Etkinlikleri	01 Temmuz-30 Ağu.	1 Ay
YAFEM Etkinlikleri	12-25 Temmuz	2 Hafta
CEM Vakfı Gecesi	26 Temmuz	1 Gün
Kuzey Kafkas Halk Danslar	4 Ağustos	1 Gün
Termal Belediyesi Etkinlikleri	19-20 Temmuz.	2 Gün
Teşvikiye Belediyesi Şöleni	15 Ağustos.	1 Gün

Armutlu Belediyesi Şenlikleri	09 Ağustos.	1 Gün
Çınarcık Altın Çınar Festivali	18-20 Ağustos	2 Gün
GÜSAD Karma Sergiler	19 Temmuz-31 Ağs.	6 Hafta

Kaynak : İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Yalova Belediyesi Kültür İşleri Birimi

14- SPORTİF ALT YAPI

Yalova’da, özellikle son yıllarda sporun önemli gelişme kaydettiği görülmektedir. Yalova Spor Kulübü Futbol Takımı, Türkiye 2. Profesyonel Futbol Ligi B Grubunda mücadele etmektedir. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 2002 yılı verilerine göre ilde 4.192 lisanslı sporcu, 230 hakem, 55 antrenör, 55 adet spor kulübü bulunmaktadır.

Tablo – 50 : 2002 Yılı Gençlik ve Spora ilişkin Temel Bilgiler

Atıcılık ve Avcılık	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0
Atletizm	Hakem			39
	Masör			
	Antrenör	Fahri		3
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		22
		Kadın		18
		Toplam		40
Basketbol	Hakem			13
	Masör			
	Antrenör	Fahri		4
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		221
		Kadın		135
		Toplam		356
Binicilik	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		

	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0
Bisiklet	Hakem			1
	Masör			
		Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		6
		Kadın		
		Toplam		6
Herkes İçin Spor	Hakem			5
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		72
		Kadın		24
		Toplam		96
Atıcılık ve Avcılık	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0
Yelken	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		1
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		3
		Kadın		1
		Toplam		4
Jimnastik	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0
Badminton	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		

	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0
Satranç	Hakem			13
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		210
		Kadın		40
		Toplam		250
Okçuluk	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0
Sualtı Sporları	Hakem			1
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		20
		Kadın		12
		Toplam		32
Tenis	Hakem			3
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		10
		Kadın		32
		Toplam		42
Hentbol	Hakem			12
	Masör			
	Antrenör	Fahri		1
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		166
		Kadın		27
		Toplam		193
Judo	Hakem			22
	Masör			
	Antrenör	Fahri		4
		Kadrolu		

	Sporcu	Erkek		50
		Kadın		153
		Toplam		203
Karate	Hakem			11
	Masör			
	Antrenör	Fahri		6
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		149
		Kadın		33
		Toplam		182
Kayak	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0
Kürek	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		
		Kadın		1
		Toplam		1
Masa Tenisi	Hakem			4
	Masör			
	Antrenör	Fahri		1
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		10
		Kadın		
		Toplam		10
Boks	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		1
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		2
		Kadın		
		Toplam		2
Dağcılık	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		

	Sporcu	Erkek		24
		Kadın		11
		Toplam		35
Eskrim	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0
Futbol	Hakem			30
	Masör			
	Antrenör	Fahri		23
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		2640
		Kadın		
		Toplam		2640
Güreş	Hakem			15
	Masör			
	Antrenör	Fahri		1
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		60
		Kadın		
		Toplam		60
Halter	Hakem			
	Masör			
	Antrenör	Fahri		
		Kadrolu		
	Sporcu	Erkek		
		Kadın		
		Toplam		0

Kaynak : Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

